1899. HARMINCZHARMADIK ÉVFOLYAM. 98. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, ÁPRILIS 10.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Francia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 51—66.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg L., I. Kumpfgasse Nr. 7.
Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
és valamennyi hirdetési iroda.

Budapest, április 10.

Széll Kálmán miniszterelnök és Darányi földmivelésügyi miniszter mostani bécsi utjának hivatalosan nincsen ugyan politikai jelentősége, mert csak Ernő főherczeg temetésére mentek, hogy ott a magyar kormányt képviseljék. Mindazonáltal alig képzelhető, hogy a miniszterelnök ezt az alkalmat föl ne használja az osztrák kormánynyal való érintkezésre. Nagyon valószinü, hogy Széll Kálmán a közös hadügyminiszterrel folytat tanácskozásokat, miknek tárgya a közös hadügyi budgetben szereplő ujabb kiadási többlet lesz. A közös hadügyi budget ujabb jelentékeny emeléséről van ugyanis szó, minthogy komoly kisérletet tesznek a katonatiszti fizetések emelésére. Ha Széll Kálmánnak valóban szivén feküsznek az ország anyagi érdekei, tiltakoznia kell ez ellen a terv ellen, melynek megvalósulása esetén megint jelentékenyen szaporodnának a magyar nemzetre eső közös terhek. Épen most, mikor Wlassics miniszter a magyar nemzeti kultura égető kérdéseivel szemben kénytelen volt többszörösen utalni a pénzügyi helyzetre, valóban nagy könnyelmüség lenne a katonatiszti fizetések dolgában nagylelküsködni. Sokkal nagyobb és közvetlenebb nemzeti érdek füződik a magyar kulturális intézmények fölvirágoztatásához is, a sanyaru helyzetben lévő magyar tisztviselők és tanitók sorsának javitásához is, mint a katonatisztek fizetésének emeléséhez.

A miniszterelnök mostani bécsi látogatása különben összefügghet a kiegyezési kérdéssel is, melyre nézve még ugy látszik ma sincs teljes egyetértés a magyar és osztrák kormányok közt.

A képviselőház ma folytatja a költségvetés tárgyalását. Minthogy a négy hónapos indemnitás április végén lejár s attól lehet tartani, hogy a költségvetésnek és az appropriácziónak ugy a képviselőházban, mint a főrendiházban való elintézése kellő időben nem történhetik meg: ujabb egy hónapos indemnitásról beszélnek képviselői körökben. Azt tartjuk, hogy felesleges az aggodalom és felesleges az ujabb indemnitás is. Hiszen a törvényhozás szinte szédületes gyorsasággal bánik el a költségvetéssel. Egyébiránt akár kér a kormány ujabb indemnitást, akár nem, ez nem igen változtat a helyzeten. Formaság az egész, valaminthogy formaságnál nem egyéb a mostani egész budget-vita. Pedig a költségvetés még hátralevő részeivel elég sok fontos kérdés füződik össze, s ha a képviselőház igazán kellő komolysággal fogná föl feladatát: akkor ugy az igazságügyi, mint a honvédelmi és pénzügyi tárczák költségvetésének tárgyalásánál mélyreható vitáknak kellene lenniök. Hanem hát a kompromisszum lenyügözi az erőket, s a képviselő urak sietnek.

Németországban most erélyesebb rendszabályokat akarnak alkalmazni a szocialistákkal szemben. A kormányt megdöbbentette az, hogy a legutóbbi választásokon nagyon megszaporodott a szocialista szavazatok száma. A kormányból Podbielski és Posadovszky egész nyiltan bejelentették ezt. A kormány után mennek a harczba a konzervativek is s az élükön Mirbach és Klinckowstroem. Megvádolják a titkos szavazati jogot, az államügyészeket, a bíróságokat, a közigazgatási hatóságokat, a papságot, az iskolát, mert szerintük egyikük sem teszi meg azt a szocziáldemokráczia*val* szemben, a mi kötelességük volna. A porosz urakházának legutóbbi ülései megmutatták, hogy mi a junkerek legtitkosabb vágya és reménye. A birodalmi gyüléseken nem merték kimutatni a foguk fehérét, de a porosz urakházában maguk közt érezték magukat s egész nyiltan hirdették programmukat, mely ebben a pár szóban foglalható össze: konfliktus a birodalmi gyüléssel s harcz az Umsturz ellen.

Lord Rosebery volt angol miniszterelnök és Gladstone barátja, hirtelen megszakította konstantinápolyi időzését s még azt az audiencziát sem várta be, a melynek napját a szultán már meghatározta. Lord Rosebery ugyan ma már csak egyszerü magánember, kinek befolyása alig terjed tul pártjának határain, de miután rövid idő mulva ismét hatalomra juthat, az ő szándékai még sem helyezhetők egy sorba más magánember szándékaival, különösen akkor nem, ha olyan fontos pozicióról van szó, mint Konstantinápoly. Rosebery sohasem tartozott a mostani szultán barátai közé. Ebben a kérdésben mindig egy véleményen volt nagy barátjával, Gladstoneval, ha nem ragadtatta is el magát ugy, mint Gladstone. Mikor azonban az örmény mészárlások az egész czivilizált világ megbotránkozását idézték elé, Rosebery az elsők közt volt, a kik azt hirdették, hogy véget kell vetni a török uralomnak s a történtekért magát a szultánt tette felelőssé. Akcziója azonban kudarczot vallott, egyrészt azért, mert a liberális minisztérium, melynek elnöke volt, megbukott, másrészt azért, mert a hatalmak sem tudtak megállapodásra jutni. Azért mindenki kiváncsisággal várta, hogyan viseli majd magát a szultán Roseberyvel szemben, a ki a yachtján beutazta a Földközi-tengert s Konstantinápolyban is kikötött. Közismeretü a szultánnak előzékenysége és udvariassága az előkelő külföldiekkel szemben, tekintet nélkül pártállásukra. Csakugyan őt is üdvözölte a szultán, mikor Konstantinápolyban kikötött, egy tábornokot rendelt melléje s udvari fogatot rendelt ki számára. Rosebery azonban mindent visszautasított, kijelentvén, hogy ő most magánember s mint ilyent a szultán ne fogadja ünnepélyesen. Egyben kijelentette, hogy nem fog audienczián menni a szultánhoz s mikor az udvari körök ugyszólván megkövetelték, hirtelen elhagyta Konstantinápolyt.

Az ir nemzeti párt ismét egyesülni akar, mint a hogy egy pártot képezett Parnell idejében. Kedden ebben az ügyben gyülést tartottak Dublinben, a melyen a parnellita Timathy Harrington elnökölt. A gyülésen az antiparnelliták voltak többségben. Esmonde, egyike a legbefolyásosabb antiparnellita politikusoknak, azt ajánlotta, hogy a parnelliták, mint az antiparnelliták válaszszanak egy bizottságot s ez a két bizottság állapitsa meg a béke föltételeit. Healy, a ki szintén antiparnellita, támogatta ezt az inditványt, de a gyülés nem fogadta el. Ha az egyesülés létre jön is, a barátság a két frakczió közt nem fog sok ideig tartani. Dillon és antiparnellita pártja arra fog törekedni, hogy az uj pártban megtartsa a vezérszerepét. Az antiparnelliták közt is Healy, John Redmond s O'Brien is külön-külön klikkeket alakitanának, s nem elég a jó szándék, mert az egységesités kivihetetlen.

Bulgária konstantinápolyi ügyvivőjét, Markovot, Ferdinánd fejedelem visszahivta. Markov a Sztojlov-kormány bukása után ismételten beadta a lemondását, de Szófiában azt nem akarták elfogadni. Ugy látszik, azért, mert nem volt eddig alkalmasabb jelölt arra, hogy helyére ültessék. A fejedelem sok mindenkivel próbálkozott. Ott volt Nikolajev tábornok, a kit a fejedelem szeretett volna Konstantinápolyba ügyvivőnek kinevezni. A porta azonban visszautasitotta Nikolajev jelöltségét, mert a tábornok állandó összeköttetésben állt a bolgár-maczedon bizottsággal. — Petrov, a volt hadügyminiszter is ki volt szemelve erre az állásra, de még nem döntött a fejedelem, hogy ki lesz Markov utóda. Mindenesetre érdekes ember távozik Markovval Konstantinápolyból. A bolgár kormány nem egyszer volt abban a helyzetben, hogy dezavuálni kellett Markovot. Nagyon feltünő volt Markov szerepe a görög hadüzenet idején, midőn a portának és azután egyenesen a szultánnak nagyon fenyegető ultimátumot nyujtott át különböző egyházi kérdésekről s azzal fenyegette a portát, hogy megszakit vele minden diplomácziai összeköttetést. Akkor Nelidov, az akkori orosz nagykövet egyenes utasitásra figyelmeztette Markovot, hogy tovább ment, mint a mennyi jogában volt. Azóta a porta gyanus szemmel kisérte Markov diplomácziai működését, mert sohasem tudta, hogy mit tesz Markov a saját szakállára s mit tesz kormánya megbizásából. A bolgár kormány pedig örült, hogy Markov Konstantinápolyban van, mert odahaza Szófiában még nagyobb bonyodalmakat okozna. Markov bukásának közvetlen oka a keleti vasutak ügye volt, a mi Sztojlov bukását is okozta.

Khina felosztása ellen a „Nov. Vremlja“ nagy határozottsággal tiltakozik. Erre a tiltakozásra az birta az emlitett lapot, hogy Anglia Khina felosztását ajánlotta Oroszországnak, de az orosz kormány visszautasitotta. A Nov. Vremlja nem tudja egész határozottan ezt az utóbbi körülményt, de azt mondja, Oroszország nem is tehet egyebet, minthogy visszautasit minden ilyen tervet. Oroszországnak most inkább mint valaha, kell arra törekednie, hogy a status quo fentartassék Khinában, mert ez a hatalmas birodalom közvetlen szomszédos az ázsiai orosz birtokokkal. Khina felosztása az emlitett lap szerint Oroszországra sem politikai, sem gazdasági előnyökkel nem jár s csak izgatottságot fog előidézni a khinai lakosság körében. Khina felosztása hosszu időre lekötné Oroszország kelet-ázsiai haderejét s Anglia teljesen szabad kezet nyerne Perzsiában.“ Az emlitett lapnak ez az okoskodása annyiban helyes, hogy az oroszokra nézve sokkal előnyösebb, ha Khinában a pekingi kormánynyal, mintha Angliával állanak szemben. Ezt Londonban is tudják s Oroszország tiltakozása előre látható volt. Azért nem igen hiszszük, hogy Anglia nyilt ajánlatot tett volna Oroszországnak, mert nem képzelhető, hogy visszautasitásnak tette volna ki magát. Azért valószinü, hogy csak czélzásokat tett s várta, hogy mit felel rá Oroszország. Minden bizonynyal az angol kormányt lepte volna meg legjobban, ha Oroszország ráállt volna az ajánlatra.

Magyar miniszterek Bécsben. A király *Széll* Kálmán miniszterelnököt, a ki *Darányi* Ignácz földmivelési miniszterrel, *Széchenyi* Manó ő felsége személye körüli miniszterrel és *Cseh* Ervin horvát miniszterrel együtt képviselte a magyar kormányt *Ernő* főherczeg temetésén, tegnap délelőtt ötnegyed óráig tartó kihallgatáson fogadta. Délután a miniszterelnök *Frigyes* főherczegnél és *Izabella* főherczegnőnél tisztelgett. *Cseh* Ervin horvát miniszter már tegnap elutazott Karlsbadba kurára.

Czáfolat. A Bud. Tud. jelenti: Utóbbi időben a lapokban ismét szó volt az ő felsége személye körüli miniszterium államtitkári állásának állitólagos közel jövőbeli betöltéséről, sőt már az a személyiség is meg volt nevezve, a mely erre az állásra ki van szemelve. A mint legmértékadóbb helyről értesülünk, ezek a hirek annyival inkább légből kapottak, mivel ennek az állásnak betöltése belátható időben egyáltalán nincs is kilátásba véve.

EGYHÁZ.

Negyven éves papi jubileum. *Édes* Ábrahám, Sály és Tibold-Darócz egyesült borsódmegyei községek református egyházának papja a napokban papi működésének 40 éves évfordulóját ülte meg. Ez alkalommal a derék öreg lelkészt hivei valósággal elárasztották a szeretet és tisztelet jeleivel. Többek között egy nagy küldöttség tisztelgett nála, mely a két község ajándékát, egy remek uj palástot nyujtott át neki. Az öreg lelkész melyen megindulva köszönte meg a szép figyelmességet.

Püspökválasztási mozgalmak Erdélyben. A gyulafehérvári ref. egyházmegye e hó 7-én tartotta püspökjelölő értekezletét. Az értekezlet szokatlanul népes volt. Szász Domokos helyére egyhangu lelkesedéssel dr. *Bartók* Györgyöt, az egyházkerület főjegyzőjét, az elhunyt püspök mostani helyettesét jelölték.

UJDONSÁGOK.

— ápr. 10.

— ***Személyi hirek.*** A *király* tegnap délután meglátogatta *Adelgunda* főherczegnőt. — *József Ferdinánd* és *Péter Ferdinánd* főherczegek tegnap reggel Bécsbe érkeztek. — *Lajos Viktor* főherczeg Münchenből Bécsbe érkezett. — *Lipót Ferdinánd* főherczeg tegnap megnézte a bécsi műkiállitást.

— **II. Rákóczy Ferencz hamvainak hazaszállitása.** Ismételve volt alkalmunk már foglalkozni azzal a hazafias és kegyeletes mozgalommal, mely arra irányul, hogy II. Rákóczy Ferencz hamvai hazahozassanak Konstantinápolyból. A magyar szabadság nagy harczosának hamvait vissza akarjuk adni annak a földnek, melynek javáért küzdött; utolsó nemzeti fejedelmünk itthon aludja örök álmát, a nemzet közepette, melynek szabadsága az ő elbukásával együtt oly sokára lehanyatlott. Hirt adtunk az ennek érdekében, annyi próbálkozás után megindult uj mozgalomról, mely felgyujtotta a reményt a czél elérésére és közöltük *Thaly* Kálmánnak, a Rákóczy-korszak legalaposabb ismerőjének levelét és *Széchenyi* basának, a «legnagyobb magyar» török földre szakadt fiának nyilatkozatát, melyek ismét a csüggedés érzését voltak alkalmasak kelteni. Hogy azonban a nehézségek még sem oly legyőzhetetlenek, mint ez utóbbi nyilatkozatokból látszik, arra világot vet a következő levél, melyet Párisból kapunk és a melyet egész terjedelmében közlünk. A nagyérdekü levél a következőleg hangzik:

Páris, ápr. 6.

A Thaly Kálmán és Széchényi basának az *Egyetértésben* közzétett leveleiben a legfőbb akadálylyal, mely Rákóczi és fenséges neje, Zrinyi Ilona hamvainak hazaszállitása körül fennforog, az van feltüntetve, hogy a lazaristák rendje a szentelt hamvakat semmi áron sem akarja kiadni.

A dicső fejedelem történetirója, Thaly Kálmán azt mondja levelében, hogy a lazaristáknak a *végrendelet* értelmében joguk van a hamvak megőrzésére és ezen joguktól el nem állnak, mivel ekkor templomuk meg lenne fosztva legfőbb nevezetességétől és megszünne zarándokhely lenni.

Széchényi basa is arra utal, hogy legelső sorban Párisban a lazarista-rend székházában és Konstantinápolyban a St. Benoit-zárdában felmerülő nehézségeket kellene leküzdeni és azután Franczia országgal a diplomácziai tárgyalásokat megkezdeni.

Thaly Kálmán levelében már a teljes rezignácziónak hangján szólt, midőn levelét ezzel végzi:

«Igy álván ezen ügy, asszonyom, a nagyság és más honleányok felajánlott nemes buzgalma — fájdalom — *czéltalan!*»

Széchényi basának dr. Fóris Áron tanár urhoz intézett levele, a melyet a szentelt hamvak hazaszállitására alakult bizottság lelkes elnökéhez intéz, már több reményre jogosit, a mennyiben ő, noha szintén a lazarista rendet jelöli meg mint főakadályt, de ezen akadályt nem tartja leküzdhetetlennek.

Mivel pedig Thaly Kálmán azt állitja, hogy a rend a szent hamvak őrzésére fogadalmat tett, mig mások ezt kétségbe vonják, én Széchényi basa levelének értelmében egyenesen a lazarista rend generálisához: Mr. Antoin *Fiat* superieur general des Lazaristes et des filles de Charité fordultam, kit is ma a rue Sévre 95. szám alatti rendházban felkerestem és erről a következőkben számolok be:

Miután sikerült a Rend generálisától kihallgatást nyernem s jövetelem czélját előadnom, a Rend generálisa a *general procureurt* N. *Bettembourg* testvért bizta meg, hogy nékem a kellő felvilágositásokat megadja.

Bettembourg testvér azt mondá, hogy tudtával a rend semmiféle nehézségeket sem gördítene a szent hamvak elszállitásának utjába; ha vannak tényleg nehézségek, ez nem a rendnél, hanem a franczia kormánynál keresendő, a mely nehézségek azonban diplomácziai uton könnyen elintézhetők lesznek.

Azt ajánlotta, hogy *Rampolla* bibornokkoz forduljanak Rómában, ki — ha a rend tényleg tett volna a hamvak őrizésére fogadalmat — a szent atyánál e fogadalom alól való felmentést könnyen kieszközölheti.

Ama kérdésemre, hogy tudnak-e valamit a rend azon fogadalmáról, a melyet az a Rákóczi hamvainak megőrzésére tett, (mivel Széchényi basa a párisi rend generálisát tartja első sorban illetékesnek) azt felelé, hogy ily okmányról a párisi rend mit sem tud és kéresemre a general procureur-e a rendnek azt a következő irásbeli nyilatkozattal is megerősité:

E franczia nyilatkozat szószerint való forditásban magyarul a következőleg hangzik:

Harcz a milliókért.

Néhány soros távirat, melyet Stockholmból bocsátottak világgá, azt jelenti, hogy a czár nem fogja megkapni azokat a milliókat, melyeket a Nobel-alapitvány kamataiból annak itélt oda az alapitvány felügyelő- és végrehajtó-bizottsága, a ki a leghatékonyabban segiti elő a világbékét. A hir maga nem volna érdekes, ha maga az indokolás nem volna olyan, hogy az egész cziviliált világot nem érdekelné. Érdekelheti pedig azért, mert ezentul nem csak azok tarthatnak igényt az alapitvány kamataira, a kik a lefegyverkezés propagálásában tünnek ki, hanem mindazok, a kik a háboru borzalmait enyhitik, tekintet nélkül az eszközökre, melyekkel czéljukat el akarják érni.

Három éve lesz decemberben, hogy a világ az első hirt kapta arról, hogy dr. Nobel Alfréd mérnök, a dinamit feltalálója, megkisérlette, hogy a világbékére való törekvéseket hogyan lehet realizálni. Sokan, a kik Nobel nevét csakis abból ismerték, hogy ő találta föl a dinamitot, nem értették annak az ellenmondásnak az okát, mely abban van, hogy a XIX. század legrémületesebb robbantó szerének feltalálója, találmányának egész jövedelmét épen arra akarja forditani, hogy megjutalmazza azokat, a kik a világbékét akarják megvalósitani, tehát azokat, a kik évtizedek óta hirdették a lefegyverkezés szükségét a nélkül, hogy az illetékes fórumok meghallgatták volna őket.

Nobel Alfrédet hosszu és munkás élete folyamában utolérte azoknak a feltalálóknak sorsa, a kiknek a sors megadta azt az ajándékot, hogy egy nagy találmánynyal gazdagithatták az emberiséget. Az általa feltalált robbantó szer borzasztósága nagy szomorusággal töltötte el, s igazi csapásnak tartotta nemcsak az emberiségre, hanem saját magára nézve is, s ezt nem egyszer panaszkodta el barátainak. Mint igazi skandináv, élénk fantáziával és vállalkozó kedvvel azt hitte, hogy tudományos munkásságának gyümölcsét jobban és méltóbb czélra fel nem használhatja, mintha egész vagyonát a modern humanitárius törekvések legidealisabbjának megvalósitására szenteli. 1895. november 14-én sajátkezüleg irt végrendelete nagy vonásokban megjeleli, hogy alapitványának évenkinti másfél milliónyi kamatai hogyan használandók föl. Kevéssel a végrendelet után, 1896. deczember 10-én San-Remoban meghalt.

Mikor végrendelete köztudomásra jutott, az egész cziviliált világ meghatottsággal látta, hogy olyan alapitványnyal áll szemben, mely nemcsak Nobel Alfrédet tette halhatatlanná, hanem dicsőségére válik az egész XIX. századnak. Ragnar Sohlmann bofórsi mérnök és Liligequist Rudolf bengtforsi mérnök, az elhunytnak régi jó barátai bizattak meg a nagylelkü végrendelkező által, hogy a hagyaték pénzügyi finanszirozását vigyék keresztül s vállalják el a végrendelet végrehajtását. Nobel ugy intézkedett, hogy hagyatéka öt részre osztassék, s ebből a fizika, az orvostudomány, a technika legujabb vivmányai jutalmaztassanak, részint pedig „a világbéke apostolai“ támogattassanak. Nobel rokonai csekély végkielégitést kaptak.

Nobel speciális óhaja volt, hogy a béke előmozditására szánt dijat maga a norvég storthing oszsza ki, azaz az a testület, a mely a világ minden parlamentje közül először küldött hivatalos képviselőket a nemzetközi békekongresszusokra. Azonkivül kinevezte a felügyelő- és végrehajtó-bizottságba a stockholmi Carolina-intézetet, a Svenska Academie-t és a Kongl. Vetenkasp Akademi-t. Ezeknek aztán teljesen szabad kezet adott arra vonatkozólag, hogy a milliókat hogyan és kinek akarják kiosztani.

A végrendeletnek épen ez a határozatlansága nyilvánvalóvá tette, hogy a milliókért áldatlan harcz fog megindulni. Meg fog pedig indulni azért, mert minden attól fog függeni, hogy a végrendelet végrehajtói hogyan fogják majd fel a világbéke előmozditásának nagyon is tág fogalmát. Mert maga Nobel még csak nem is jelezte, hogy mit akar s mit ért a világbéke előmozditása alatt. Mindenekelőtt a fentemlitett két tudós testület jelentette ki, hogy az államnak semmiféle beleszólást nem enged meg arra vonatkozólag, kinek adja oda a dijat, sőt azt a jogot is követelte a maga számára, hogy a végrendelet határozatát a szerint módosithassa, a hogy ő azt jónak találja. Maguk Nobelnek örökösei is tiltakoztak a vérendelet érvényessége ellen s Sjögren Hjalmar és Nobel Lajos mérnökök vezetése mellett értekezletet tartottak, melyen megállapodtak abban, hogy a végrendelet érvénytelenitése iránt pert fognak inditani. A felügyelő és végrehajtó bizottság sokáig folytatott velük tárgyalásokat, hogy röbeszélje őket, álljanak el a pertől s egyezkedjenek valami módon a hagyatékkal. Ők ebbe semmi szin alatt sem akartak beleegyezni, mig végre mégis engedtek s elfogadtak végkielégitésül egy millió nyolczszáz hetvenötezer koronát. Ugy a svéd kormány, mint a norvég storthing és a végrendelet többi felügyelője és végrehajtója a maga részéről elfogadta ezt az egyezséget s ezzel elhárittatott az a veszedelem, hogy egy esetleges birói itélet az egész végrendeletet érvénytelennek deklarálja s a század legnagyszerübb alapitványát eredeti czéljától elvonja.

A többi vitás pont elsimitása azonban nem ment ilyen egyszerüen. Mint mindig, ha akadémikus és finansziális kérdések állanak egymással szemben, a végrehajtó-bizottságban is nagyon ellentétes nézetetek állottak egymással szemben, a kik mind más és más czélokra akarták felhasználni Nobel milliót. Mig Christianiaban legszivesebben azt látták volna, hogy az első másfél millió mindjárt egy évre Nobel halala után kiosztatik, a végrehajtó bizottság svéd tagjai azt akarták keresztülvinni, hogy előbb véglegesen rendeztessék minden vitás kérdés, s a hagyaték, hogy ugy mondjuk, realizáltassék, mielőbb a további lépéseket megtennék. Azonkivül azt akarták, hogy egy egész nagy hivatal szervezteссék az alapitvány kezelésére, melynek székhelye Stockholm legyen, a hol nagy könyvtárt s technikai kisérleti telepet létesitenének egy erre a czélra épitendő palotában. Ebben végre megállapodásra is jutottak s ez volt a kezdet legkezdete.

A mondottakból már kitünik, hogy a Nobel-alapitvány nem azt a kizárólagos czélt kapta, hogy kamataiból minden évben az jutalmaztassék meg, a ki a leghatékonyabban segitette elő annak az ideális korszaknak eljövetelét, a melyben az emberek felhagynak a harczczal s hadiszerszámaikból ekét és kapát csinálnak. Hanem megkaphatják azok is, a kik az emberiségnek egy korszakalkotó találmányt ajándékoztak a tudomány bármely terén. Igy például a Pasteur-oltás, a Röntgen-sugár, vagy a difteritisz-szerum feltalálója ép ugy kaphassa meg esetleg a nagy jutalmat, mint az, a ki keresztül viszi az európai hatalmaknál, hogy hadseregük egy jelentékeny részét elbocsátják.

Mindenesetre bölcs és nagylelkü intézkedése ez azoknak, a kik a milliókat ki fogják osztani, s ha nem volt is benn ez az intézkedés Nobel Alfréd fenséges végrendeletében, nem ellenkezik az ő uagy lelkének intenczióival. De azért mégis az egész világot most kevésbbé érdekli, hogy melyik tudós fogja megkapni a vagyont kitevő jutalmat, mindenki csak arra kiváncsi, ki az a békeapostol, a kit a végrendelet végrehajtói erre méltónak tartanak. Alig halt meg Nobel, igazi özöne lepte el a bizottságot a kérvényeknek, folyamodványoknak, ajánlatoknak és „eszmék“-nek, a melyek mind arra vonatkoztak, hogy ki kapja meg az első évben a béke előmozditói közül a nagy dijat. Nem volt eszme eléggé badar, nem volt czél olyan merész, a melyet egy-két aspirans vastag memorandumokban mint legmegfelelőbbet ne ajánlott volna a bizottságnak. Volt mindenféle ajánlat lefegyverkezésre, békebiróságok felállitására, akadémiák alapitására, melyeken csak a béke eszméjét hirdetnék, sőt nem hiányzott az sem, hogy az összes hatalmak állapodjanak meg abban, hogy a puskaporgyártást betiltják, a puskákat megsemmisitik s a katonaságot és rendőrséget ijakkal és nyilakkal szerezik fel.

Voltak azonban komolyabb javaslatok is s a világsajtó organumaiban nem egy olyan eszme merült föl, mely komolyabb megfontolást érdemelt. Ott volt mindjárt gróf Tolstoj Leonak inditványa, melyet egy memorandumban terjesztett a storthing elé s a melyben azt javasolta, hogy az első jutalmat a déloroszországi duchoborz törzsnek adják oda, annak a törzsnek tudniillik, a mely vallási okokból mindenféle katonai szolgálat teljesitését megtagadja s minden zugolódás nélkül eltüri azokat a sulyos büntetéseket, a melyekkel őket az orosz hatóságok sujtják, hogy ily módon kényszeritsék őket a katonáskodásra. Bárminő sajátságos is Tolstoj javaslata, tagadhatatlan, hogy nagyon közel jár Nobel végrendeletének betü szerinti rendelkezéseihez. A fél-czivilizált és vallási fanatizmusba tévedt duchoborz törzs megjutalmazása azonban lehetetlen volt, sőt komolyan gondolni nem lehetett rá, mert nem tehette ki magát a svéd storthing, hogy az orosz kormány félreértve őt, s az emlitett törzs is felbátoritást lásson az engedelmesség megtagadására.

Mikor az orosz czár tavaly augusztusban nyilvánosságra hozta a béke manifesztumát, nagyon sokan voltak, a kik azt javasolták, hogy a nagydij magának a czárnak itéltessék oda. Norvégiában különösen kedvező volt erre a hangulat s már titokban kérdést is intéztek Pétervárra, hogy a czár elfogadná-e a neki felajánlandó milliókat. Szerencsétlenségre azonban közbejött az a dolog, hogy a czár rövid uton elkobozta a finn alkotmányt, s ez annyira felháborította a norvégeket, hogy nemcsak az ellen tiltakoztak, hogy a czár kapja meg a Nobel-dijat, hanem még a mellett is propagandát csinálnak, hogy se Svédország, se Norvégország ne küldjön képviselőket a lefegyverkezési konferencziára.

E pillanatban tehát még egyáltalán nem lehet tudni, hogy ki kapja a dijat. Egy nagy dolog azonban történt s ez a felügyelő-bizottságnak az a legujabb és fenközölt döntése, a mely megfosztja az alapitványt a politikai jellegétől, elvevén tőle azt a kizárólagosságot, hogy csak lefegyverkezés propagálóinak legyen reményük arra, hogy elnyerik. A tudomány nagy bajnokai számára megnyilt a verseny s tekintettel, hogy a világbéke csak fata morgana, mely után hiába szaladunk, az emberiségre sokkal üdvösebb gyümölcsöket fognak azok a milliók teremni, ha vele a tudományos buvárlatot segitjük elő s főleg az orvostudományt.

Ha már azt nem lehet jutalmazni, a ki a háborut eltörli, jutalmazzuk azt, a ki a sebesültek fájdalmát enyhiti.

☈ ***A négerek szerencsője.*** Egy időben nagyon vitatták, hogy a fekete bőr nagyon kellemetlen a tropikus ég alatt lakó négerekre nézve. Abból indultak ki, hogy a feketeszinü tárgyak sokkal jobban nyelik el a napsugarakat, mint a fehérek. Nyáron roppant terhes a fekete ruha viselése. Ez okon jött divatba a sárga czipő is. Közelfekvő kérdés, vajjon nem volna-e sokkal jobb a négereknek, ha fehér lenne a bőrük? Nem volt-e hiba a természettől, mikor fekete testi köntöst adott rájuk? Guillaume párisi fiziológus azt állitja, hogy nagyon helyesen van ugy, ahogy van; hogy valóságos istenáldása a négereknek a fekete bőr. Igenis fölveszi nagymértékben a napsugarakat, de épen ezáltal szerkezeti elváltozás keletkezik benne, megvastagszik, érzéketlenné, valódi védőköpenynyé lesz az epidermis. Épen olyan szolgálatot tesz, mint a haj, a szakáll. Hozzájárul, hogy a négerek nagyon sok zsiros anyagot izzadnak ki. A zsir pedig nagyon gyorsan bocsátja ki a meleget. Innen van, hogy a zsirral bekent s a napfényre kitett tengeri malacz gyorsan elpusztul, valósággal megfagy. S innen van az is, hogy a négerek aránylag könnyen elviselik a perzselő hőséget. Minél nagyobb a meleg, annál jobban izzadnak s igy állandó egyensuly van a két ellenkező hatás között.

*

☈ ***A királyné csókja.*** Közel százesztendős asszony halt meg Essex grófság Rabigh városában, a ki arról volt nevezetes, hogy megcsókolta az angol királynét. Régen, nagyon régen történt, mikor Viktória egyéves kis baba volt, s dajkája minden délután a Richmond-parkba sétált ki vele. Egy mosolygós délután valami **leányintézet is ott haladt a fasorok közt. Az egyik fiatal leány megismerte a királyi kisdedet, odament a**

1. Itt Párisban mit sem tudunk róla, hogy van-e olyan okmány, melynek értelmében a Szent Benedek-zárdához tartozó testvéreim fogadalmat tettek Rákóczy hamvainak a megőrzésére.

2. Hogy melyek azok az okok, melyek alapján állitólag megtagadják e hamvak átadását, az megtudható, ha irnak, vagy egyenesen a Szent Benedekről nevezett zárda főnökének, vagy pedig — a mi még jobb — diplomácziai uton keresnek felvilágositást.

Páris, 1899 április 6.

N. Bettembourg,
a Lazarista-rend főprokurátora.

A generalprocureur ismételve hangoztatá, hogy a rend szivesen átengedi a dicső fejedelem hamvait, csakis a diplomácziai nehézségeket küzdje le a bizottság, mely a hamvak haza szállitására alakult.

—

— **Petőfi Zoltán szülőháza.** Koszorus költőnk *Petőfi* Sándor *Zoltán* fiának születési helyéről, a *Debreczen* czimü ujság *Kardos* Albert tollából a következő czikket irja:

Nem régiben egy kép került haza Oroszországból, mely Petőfi Zoltánt mutatja ravatalán. A kép hátára e szavakat irta özv. Sinkovicsné, Petőfi Z. ápolója: Petőfi Zoltán meghalt karjaimban, 5. Novemberben, 1870. Sándor-utcza 12. sz. a. Budapesten.»

A legnagyobb magyar lirikus egyetlen gyermekét igy látva a ravatalon, sok emlék tolul lelkünkbe és sok kérdés vetődik elénk, többek között az is, hogy hol született Petőfi Zoltán?

Azt mindenki tudja, hogy itt Debreczenben, a hova hozta Petőfi áldott állapotban levő nejét, mert jobb és biztosabb otthonnak tartotta a reá és feleségére nézve idegen várost, mint a szülei házat, a lányukra és vejükre még mindig haragvó Szendreyék erdődi kastélyát.

Itt született tehát Petőfi Zoltán 1848. decz. 15. s a ház maig is áll, habár jeltelenül. A Batthyány-utcza 16. sz. ház ez, mely régebben 2555. számot visel, már akkor is, mikor az utczát Harminczados, illetve Szinházutczának hivták. A ház ma Ormós Gábor nyugalomba vonult nagykereskedő tulajdona, a ki atyjától örökölte s a ki maga is elég világosan emlékszik, hogy Petőfiék ott laktak az utczai lakásban, a mely azonban csak később nyerte mai diszesebb külsejét.

De ha az Ormós Gábor világos emlékezete nem volna eléggé meggyőző bizonyiték, a dolgot egészen kétségtelenné teszik Arany János levelei, a melyeket ez időtájban ir, többek között Petőfi fiának születése alkalmára, s a melyeket mind a Szinház-utcza 2555. szám alá czimez. (A szinház a Batthyány-utcza 17. számu, régebben Nánássy, majd Laky, most Sámy-féle háznak az udvarán állott.)

Ha a kegyelet megjelölte azt a városvégi viskót, melyben Petőfi legszomorubb napjait töltötte, az 1843—44. év sanyaru telét, bizonyára nem fog elmaradni az emléktábla arról a házról, melyben Petőfit a legnagyobb családi öröm érte, melyben fia született. Debreczen városa tartozik ezzel a Petőfi szent emlékének s reméljük, hogy a kegyelet ez adója annál inkább le és hamarabb le fog rovatni, mivel az eszme bizonynyal hő pártolókra, sőt buzgó megvalósitókra fog találni irodalmi és művelődési mozgalmaink vezetőjében, a Csokonai-körben és a háznak jelenlegi érdemes tulajdonosában, Ormós Gáborban.

— **Jótékony grófnő.** A szepesi főispán neje, gróf *Csáky* Zenóné szüle tett *Esterházy* Leontine grófné, jótékonyságával dicséretreméltó érdemeket szerzett az elismerésre. A nemes grófnő kezdeményezésére ugyanis valóban hézagot pótló intézmény létesült Lőcsén. Ez pedig a népkonyha, mely e hó 4-én nyilt meg. Lőcse városa — mint levelezőnk irja — rendkivül hálával viseltetik a grófnő iránt, a ki sokat fáradozott a népkonyha felállitása érdekében.

— **Erzsébet-emlékfák.** A földmivelésügyi minisztérium fölhivására az idei tavaszon országszerte megkezdték az *Erzsébet* királyné emlékének szentelt fák ültetését. Sőt ujabban a katonaság is részt vesz ebben a mozgalomban. Legutóbb a 43-ik gyalogezred tisztikara határozta el, hogy Erzsébet királyné emlékére fákat ültet el az Albrecht főherczeg kaszárnya udvarán. A tisztikar részéről *Csap* Rudolf hadnagy fordult átiratban ültetvényekért az ezredévi faültető bizottsághoz, mely a kérésnek a legnagyobb előzékenységgel tett eleget.

— **Uj kórház Lőcsén.** Szép módon tisztelte meg tegnap — mint nekünk táviratozzák — a lőcsei evangelikus egyházközség egykori jóltevőjének, néhai *Hermann* Gusztávnak az emlékét. Az egyházközség ugyanis elhatározta, hogy száznegyvenezer korona költséggel kórházat emel, melyet Hermann Gusztáv nevéről nevez el. Az uj kórházban negyven beteg számára lesz hely, a kiket valláskülönbség nélkül vesznek fel.

---

dajkához s kérte, hogy mindegyikük csókolhassa meg a kicsikét. Igért is neki minden csókért egy-egy shillinget. A dajka beleegyezett s nemsokára 40 shillinggel tért vissza a palotába, a hol frissiben eldicsekedett a történtekkel. Az anyaherczegnő első felindulásában el akarta küldeni a naiv nőt, de térje, a kenti herczeg megbocsátott neki, mert apai büszkeségében egészen természetesnek találta, hogy az ő leányát az egész világ szeresse. De keményen ráparancsolt a dajkára, hogy ezentul egy guineán alul ne engedje senkinek a baba megcsókolását. Az intézetnek pedig a forma kedveért gyöngéden dorgáló átiratot küldött. A növendékek egyesületet alakitottak, a mely később, mikor Viktória trónra lépett, feliratában hangsulyozta, hogy ők voltak az elsők, a kik szerető hódolatukat kifejezték. A társaság tagjai egyre fogytak, s a most elhunyt anyóka volt az utolsó, a ki közülök sirba került.

*

☞ ***A drótnélküli táviratozás.*** *Marconi* ujabban a La Manche-csatornán át tett kisérletet találmányával és sikerült neki Boulogneból az 50 kilométernyi távolban lévő átellenes partra táviratokat küldeni. A készülék nagyon egyszerű s mindössze 1200 forintba került. Egy 50 méter hosszu drótrugón bocsátják át a szaggatott áramot s a másik állomáson épen ilyen rugó veszi fel a jeleket és egy betűnyomó szerkezet közvetitésével papirra teszi át. Perczenkint 12—18 szót lehet leadni. Marconi azt tapasztalta, hogy másfél kilométer távolságig 6—7 méter hosszu drótrugó is megteszi a szolgálatot; 65 kilométerhez 10 méter, 130-hoz 25 méter kell. *Fleeming* fizikus és *Flood Page* ismert nevü angol tudósok jelen voltak a kisérleteknél és a *Timesben* nagyon lelkes hangon irnak róla. A mit a legfőbb hibának róttak fel eddig, hogy tudniillik az elektromos hullámokat a levegőben nem lehet elszigetelni, arra nézve Fleeming ugy nyilatkozik, hogy ez épen nem akadálya az általános használatnak, mert a légköri villamosság nem befolyásolja lényegesen a Marconi-féle hullámokat. A mi tökéletesiteni való hátra van, az csak rövid idő kérdése. A drótnélküli táviratozás nem fogja kiszoritani a mostani rendszert. Feladata első sorban a tengeren át közvetiteni az érintkezést. Szárazföldön elég olcsó a dróthálózat készitése s azonkivül a mindenféle irányban haladó áramok egymást zavarhatnák, a mi a drót használatával el van kerülve.

— **Halál a gőzfürdőben.** N.-Körösön, mint levelezőnk irja, tegnap megrenditő tragédia játszódott le, a melynek két emberélet esett áldozatul. Két jóravaló polgárember orvosi tanács nélkül akarta magát kigyógyitani az influenzából s mindketten életükkel adóztak meggondolatlanságukért. B. *Varga* Pál és *Decsi* András ugyanis oly szándékkal mentek el a gőzfürdőbe, hogy magukat influenzás állapotukból kikurálják, de — csodálatos módon — mindkettőnek szerencsétlen vége lett. Az erős gőz és hirteleni fölhevülés következtében *mind a kettőt szivszélhüdés érte és ott nyomban meghaltak,* két gyászoló családot hagyva maguk után.

— **Kórházak vasárnapja.** Angliában «Hospital Sunday»-nak nevezik a kórházak vasárnapját, a melyen a kórházakban sinylődő vagy onnan kibocsátott szegény betegek fölsegitésére, müvégtagok készitése stb. pénzt gyüjtenek a templomokban. Nálunk a már több év óta fennálló Szamaritánus-egyesület végzi e nemes és könyörületes feladatot s az idén is engedélyt nyert *Vaszary* Kolos biboros herczegprimástól, hogy e hó 16-án, vasárnap a délelőtt folyamán gyüjtést rendezhessen a kórházi szegények számára a fővárosi templomokban. E könyörületes munka végzésére minden egyes templom részére kisebb női bizottság alakult. A bizottságokban a gyüjtés vezetését a következő urhölgyek vállalták magukra: őrgróf Pallavicini Edéné, Rohonczyné Kvasz Mária, Babarczi Schwartzer Ottóné, Heinrich Kálmánné, Petrovits Miklósné, Gervay Lujza, gróf Andrássy Tivadarné, Emmer Kornélné, Tabermann Gusztávné, báró Bánffy Györgyné, Holtzspach Nándorné, Mottl Jánosné, özv. Tavaszy Endréné, báró Dániel Ernőné, Herich Károlyné, gróf Károlyi Istvánné, Adler Bancalari Hedvig, Tömöry Károlyné, báró Orczy Tekla, gróf Teleki Gézáné, Elischer Gyuláné, Jovanovits Istvánné, Falk Zsigmondné, Tirschl Jozefa, Krause Láng Ernőné, Kauser Jakabné, báró Vétsey Józsefné, Kraemer Gézáné és Krupacskó Györgyné. A «kórházak vasárnapja» rendezését a Szamaritánus-egyesület elnöknője gróf *Wenckheim* Frigyesné tartotta fönn magának, mellette munkálkodnak dr. *Böke* Gyula elnök és dr. *Váli* Ernő titkár.

— **Öngyilkosság a vonat alatt.** Szörnyü módot választott — mint nekünk táviratozzák — az öngyilkosságra egy eperjesi leány. Tegnap reggel, mikor a gyorsvonat elindult, nem messze a pályaudvartól egy hid alól előugrott és fejét a sinre hajtotta, ugy, hogy a sebesen robogó gyorsvonat összezuzta. A csak alig elindult vonatot megállitották, de a leányban már nem volt semmi élet. Kilétét még nem sikerült megállapitani.

— **Négerek sztrájkja Bécsben.** A szoczializmus hatalmas fegyvere: a sztrájk már a négerek között is talált hivekre. — Bécsben, a hol az állatkertbe szerződtetett *bischari* csapat sztájkol. Szervező, végrehajtó bizottságokat választottak és az «általános néger-gyülésen» kimondották, hogy nem fognak többé előadásokat tartani. Az állatkert igazgatósága ugyanis megtiltotta nekik a baksis-gyüjtést, a mire ők, a czivilizálatlan afrikaiak, a legmodernebbül feleltek: kimondották a sztrájkot addig, a mig ezt a sérelmes tilalmat vissza nem vonják. A török nagykövetség is kiküldötte egyik titkárját, hogy csillapitsa le őket, de hiába: pénz beszél, kutya ugat – még Afrikában is. Az állatkert igazgatósága végre baksis-megváltás czimén bizonyos összeget ajánlott fel nekik, de a végrehajtó bizottság eleinte ezt a megoldást nem fogadta el, mert — kevés volt nekik, mignem tegnap este távirat érkezett hozzá Afrikából, melyben a seik szigoruan meghagyta nekik, hogy engedjenek és erre megkötötték a békét. Néger-sztrájk és táviratozó törzsfőnök — ime, többé csakugyan nincsenek vadak!

— **A tigris tragédiája.** Az aradi vásárról ment nemrégiben Nagy-Szalontára özvegy *Kopeczkyné* állatsereglete, melynek legfőbb vonzó ereje egy gyönyörü *királytigris* volt. A sárga-fekete bestiáért négyezer forintot fizetett annak idején a menazsériás *Hagenbeck*nek, a ki a Sahara és India duvadjait a menazsériák számára szállitja. A négyezer forintos tigrist persze őrizték nagy gonddal, de hiába. A bengáliai őserdők lakója betegeskedni kezdett, ugy, hogy aggódó tulajdonosa elhivatta hozzá Nagy-Szalonta tudós állatorvosát, *Gelencsér* Pál uramat. Az állatok Korányija elé sokféle pacziens került már, de még ilyen betege nem volt soha. Ritka is, veszedelmes is, a kinek nem igen lehet a pulzusát tapogatni. Az orvos látogatását tehát csak nagy előkészületek után tehette meg; megkötötték a szenvedő «kezét-lábát», sőt a fejét is a ketrez rácsához; a doktor mindazonáltal a ketreczen kivül állva állapitotta meg a diagnózist. És a diagnózis, a mily szomoru volt, époly romantikus. A szegény tigrisnek a szerelem volt a baja, elszakitották India buja ligetétől, óriás fütengerétől, holott a forró ég alatt megbujt hatalmas párjával. S a tigrisnek is fájt a szive ketrecze magányosságában és a rettenetes tigris épen ugy meghalt a szerelemről való lemondásban akár a romantikus regények és versek hősei. Ha a tigrisek közt poéták lennének, bizonyára megható éneket is irnának a nagyszalontai tigris gyászos történetéről; de igy a szerelmes fenevad emlékét nem fogja megőrizni az utókor számára, csak a *bőre*, melyet *Czájlik* György uram vett meg 50 frtért a kárvallott menazsériástól. No meg Gelencsér uram fogja holta napjáig emlegetni, hogy milyen betege volt neki egyszer, ugy, hogy ezentul fitymálva néz majd a lovakra, birkákra, — a büszke királytigris után.

— **A Vasárnapi Ujság** április 9-iki száma 24 képpel s a következő tartalommal jelent meg: «A miniszterelnöki palota» (képekkel, Klösz fényképei után). — «A Széll család» (Széll Kálmán szülőinek arczképével). — «A nagyváros utczáján: I. Tavaszi eső. II. Vadludak a város felett.» Költemények Lampérth Gézától. — Regénytár: «Csáth vitéz.» Elbeszélés. Irta Rákosi Viktor (Linek Lajos rajzával). — «A vadliliom.» Regény. Irta Theuriet Andrée. Francziából forditotta G. Cserhalmi Irén (a párisi kiadás eredeti illusztráczióival). — «Isaszeg». Emlékezés az 1849. április 6-iki isaszegi csatára. Régi honvédtől. — «Az első magyar komédiás.» Életkép. Irta Szivos Béla. — «Ernő főherczeg» (arczképpel). — «Bünös szerelem.» Császár Imre uj szinmüve a Nemzeti Szinházban. Szüry Dénestől. — «Sipos Antal» (arczképpel és képekkel a Siposs 25 éves jubileuma alkalmából neki átadott albumból.) Szalay Károlytól. — — Költemények a Siposs-albumból: «Siposs Antalnak» Endrődi Sándortól. «Emléksorok.» Szalay Károlytól. — «Kossuth tószegi szobra» (képpel). — «A miniszterelnöki palota termei» (képekkel). — Irodalom és müvészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a «Politikai Ujdonságokkal» együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., egyetem-utcza 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a «Képes Néplap», a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr, félévre 1 frt 20 kr.

Rövid hirek. ***Bánlakon*** Csikós István béres 5 éves leánya a tüz mellett játszadozva olyan sulyos égési sebeket szenvedett, hogy belehalt. — ***Nagy-Kanizsán*** korcsmai verekedés közben Török Ferencz szakaszvezető Vadász István tiszti szolgát szuronyával sziven szurta. A gyilkost letartóztatták. — ***Bocsáron*** Suka Mihály az Ugrinov Pája fiatal feleségét verekedés közben leteperte és a földön ugy összerugdalta, hogy a szerencsétlen asszony belehalt. — ***Léván*** Maczik Sándor napszámos részegségében fölakasztotta magát. — ***Marosvásárhelyen*** Kovács János csizmadia gyógyithatlan betegsége miatt főbe lőtte magát.

= **Elcsábitott leánygyermekek.** A VII. kerületi kapitánysághoz tegnap két csavargó leányt állitottak elő. *Az 11 éves, a másik 14 éves volt.* Mind a kettő beteg volt s a rendőrorvos utasitására kórházba vitték őket. A vizsgálat folyamán kitünt, hogy a leányokat *Tubák* Anna takaritónő Ujpestre csalta, a hol *Szabó* Rudolfné és *Berchtold* Róza ismert leánykereskedőknek adta át az ottani, mező-utcza 25. szám alatt levő házban. A rendőrség az asszonyokat letartóztatta.

= **Légszeszrobbanás.** *Támedly* Mihály vaskereskedőnek kecskeméti-utcza 19. sz. a. levő üzletében tegnap este légszeszrobbanás történt. A gázórát nem zárták jól el s a kiömlő gáz valahogy felrobbant. Szerencsére nagyobb baj nem történt, mert a keletkezett tüzet hamarosan eloltották ugy, hogy a kivonult tüzoltóknak dolguk nem akadt.

= **Hordár-gyülés.** Nagy a panasz a budapesti hordárok között. A szegény «piros sapkások» sokalják a reájuk kivetett adót, a mihez még az egyesületi tag- és más dijak is járulnak. A saját egyesületén kivül rendesen egy másik egyesületbe is kénytelenek belépni, miután az egyesületük betegség, vagy rokkantság esetén nem nyujt kellő megélhetési módot. E miatt zugnak, kavarognak a hordár kedélyek. Kicsi a kereset és sok a kiadás. A bajon gyüléssel akarnak segiteni, melyen találnának módot bajaik orvoslására. Az egyetemleges hordár-gyülést április végén tartják meg.

= **Halál az utczán.** Egy tisztelethen megőszült magán hivatalnokot ért utól az utczán a halál. Hazafelé tartott a déli órákban *Weinberger* Jakab mikor a szerecsen és Laudon-utczák sarkán szivszélhüdés érte. Halva szállitották be a szerecsen-utcza 22. szám alatti lakására.

= **Villamos elgázolás.** Ma reggel a Baross-utcza és Mária Terézia-tér sarkán a 142. számu villamos kocsi egy 30 évesnek látszó nőt elgázolt. Összetörött tagokkal, eszméletlenül szállitották a Rókus-kórházba. A vizsgálatot megindították.

= **A bukott leány szerelme.** A legutóbbi szerelmi dráma két sebesültje, *Adler* Tódor kereskedősegéd és *Spitzer* Mari bukott leány még mindig eszméletlenül fekszik a Rókus-kórházban ugy, hogy kihallgatni nem lehet őket. Valószinüleg ily állapotban is fejezik be életüket annál is inkább, mert mind a kettőnél agyburoklob jelei is mutatkoznak.

= **Uszó halott.** Az összekötő vasuti hid mellett tegnap egy 16—18 évesnek látszó fiatalember holttestét fogták ki a Dunából. Személyazonosságát nem tudták megállapitani.

Az isaszeghi csata emléke.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Eredményeképen annak a nemes és hazafias mozgalomnak, melyet a kir. József-müegyetem derék ifjusága inditott meg, lélekemelő ünnep volt tegnap, vasárnap, *Isaszeghen*, emlékére a hősöknek, a kik ötven évvel ezelőtt, 1849. április 6-án ott vérzettek el a hazáért s a kik most ott aluszszák örök, nagy álmukat az isaszeghi erdőben.

Dicsőséges ütközet volt, fényes győzelme a magyar seregnek.

Vagy ezren hullottak el ott a szabadság bajnokai, a magyar trikolór hőslelkü védői.

Kik voltak, mik voltak? A legnagyobb részének a nevét se tudja az utókor. De azért nyugvóhelyüket, a sirokat, melyek alatt elporladt az ő honszerető szivük, kegyelettel ápolja Isaszegh lelkes közönsége.

S hogy tegnap im, száz meg száz ember kivonult azokhoz a honvédsirokhoz, melyeket az erdő terebélyes fái árnyalnak be, a hantok telve voltak a tavasz bájos ajándékával: ibolyákkal. S a szép leányok, lelkes asszonyok, a kik az ünneplő közönséggel kivonultak a hősök pihenőhelyéhez, meghatva téptek le egy-egy szálat azokból az ibolyákból, emlékére a mai szép napnak, emlékül a félszázad előtt megtörtént dicsőséges ütközetnek.

A kik ezt az ünnepet rendezték: a müegyetem ifjusága és Isaszegh derék közönsége, igazán rászolgáltak az elismerésre.

Az ünnep lefolyásáról tudósitónk a következőket jelenti:

Reggel 7 óra tájban a keleti pályaudvaron sok száz ember gyülekezett egybe, hogy a müegyetem ifjuságával együtt kimenjen Isaszeghre. Fél nyolczkor különvonat indult, a mely egészen megtelt közönséggel. Egy kocsit elfoglaltak az öreg honvédek, immár megtört, hófehér haju aggastyánok, a kik félszázaddal ezelőtt részesei voltak a nagy harcznak. A közönség meghatottan nézte az ősz katonákat és tiszteletteljesen nyitott nekik utat, aztán gyöngéden segitette fel őket a vasuti kocsira.

Rákos-Keresztúron, Rákos-Csabán, Péczelen nagyobb küldöttségek várták a vonatot, a melyek aztán szintén csatlakoztak az emlékünnepre utazó közönséghez.

Kilencz óra volt, mikor a vonat megérkezett Isaszeghre, melynek pályaudvarán óriási közönség fogadta az érkezőket.

— Éljen a müegyetem ifjusága! Éljenek az öreg honvédek! — hangzott föl, mikor a különvonat utasai kiszáltak.

— Éljen Isaszegh közönsége! — volt a válasz a lelkes fogadtatásra.

Zászlók alatt, zenekarokkal vonult ki Isaszegh és környékének publikuma. Ünnepi ruhába öltözött leányok álltak sorfalat a kijárásnál. Kivül, a pályaház előtt pedig a tüzoltó-zenekar rázenditett a Kossuth-nótára. Nagyobb bandérium is vonult ki a vendégek tiszteletére s a távolból taraczklövések hangzottak.

Az isaszeghi közönség félkört formált és aztán előlépett *Enyedi* Miklós, a ki lelkes szavakkal üdvözölte az érkezetteket, köszönetet mondván a müegyetem ifjuságának, a mely az emlékünnep eszméjét megpenditette.

A lelkes éljenzés csillapulta után az ifjuság nevében *Antony* Rudolf felelt, a ki azon kezdte, hogy sajnálatos bejelentést kell tennie. *Bartók* Lajos, a kit ünnepi szónoknak kértek föl, leküzdhetetlen akadályok miatt nem jöhetett el. Köszönetet mondott aztán az isaszeghi közönségnek, a mely lelkes közremüködésével lehetővé tette, hogy az emlékünnep váratlanul ily nagyszabásuvá lett.

Ujból felhangzott az éljen s aztán megindult a menet a községen tul, az isaszeghi magaslaton levő honvédsirokhoz.

Elől a bandérium haladt.

Azután zászlók alatt a küldöttségek, az öreg honvédek, a kiket mindenfelé lelkesen megéljeneztek. A zenekarok hazafias dalokat játszottak, mozsárágyuk durrogtak, a menet két oldalán pedig a fehérruhás isaszeghi leányok vontak kordont.

Gyönyörü rendben ért a menet a község főterére, a hol a földmiveseknek egy dalos kara elénekelte a Kossuth-nótát. Egy fényképész pedig lefotografálta a lelkes tömeget.

Minthogy a honvédsirok jó félórányi távolságban vannak Isaszeghtől, az öreg urak részére kocsik állottak rendelkezésre.

Tiz óra is elmult már, mire a közönség kiért az ünnep szinhelyére, az isaszeghi szép erdőbe.

Ott aztán a mérnök-daloskör elénekelte a Szózatot. A közönség megilletődve hallgatta a gyönyörü himnuszt, a melyet a daloskör remek módon adott elő.

Azután *Ulrich* Nándor elszavalta egy erre az alkalomra irt lendületes, szép költeményét, kegyeletes, szép verssorokban emlékezvén meg a dicső szabadságharcz hőseiről.

Az ünnepi beszédet, melyet *Bartók* Lajos irt, *Bertalan* Pál olvasta föl.

Nagy éljenzés hangzott föl utána, majd a mérnökdaloskör elénekelte a hősi gyászdalt.

Antony Rudolf elbeszélte az isaszeghi csata lefolyását. Alapos tanulmányra valló munkát végzett s az egész közönség nagy érdeklődéssel hallgatta végig, hogy miként folyt le ötven év előtt a dicsőségteli isaszeghi ütközet.

Illyés Bálint az országgyülési függetlenségi és 48-as párt nevében adózott kegyeletes szavakkal a hősök emlékének, aztán köszönetet mondott ugy a müegyetem ifjuságának, mint Isaszegh közönségének hazafias buzgalmáért, kifejezvén azt az óhaját, hogy vajha mindenütt a hazában ilyen nagy, ilyen igaz volna a honfiui lelkesedés.

Havalda Endre aztán elszavalta Kossuth imáját, végül pedig a mérnök-daloskör elénekelte a «Himnus»-t.

A sirokat mind megkoszoruzták.

Az ünnep végeztével aztán a közönség visszavonult a községbe. Az olvasókör helyiségében délben 500 teritékü lakoma volt, melyen számos felköszöntő hangzott el.

= **Az emberek sokat foglalkoznak** a gyógyszerek minőségével; a tisztaságukkal éppen annyit kellene törődniök. Éppen ezért minden jól értesült fiatalember csak olyan palaczkot fogad el, melyre a *Midy* szó van felirva. Török József gyógyszertára, Budapest, Király-utcza 12.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **A hadifogoly.** *Goldmark* «A hadifogoly» czimü dalmüvét tegnap másodszor adták elő a magyar királyi operaházban. A premiér óta a szereplőkkel még egy próbát tartottak s igy a tegnapi előadás ismét magas müvészi szinvonalon állt. Sajnos, kevés kilátás van arra, hogy Goldmark legujabb mestermüve népszerüvé váljék. Ennek a párját ritkitó finomsággal megkomponált müvek ezerféle szépségei olyan szerényen huzódnak meg a dalmü hatalmas konczepcziójában, hogy csak azok találják meg a teljes élvezetet, a kik a komoly zenének igaz barátai. A mi ebben a dalmüben van, az csupa zenei különlegesség. Az ideális poezis párosul a legbájosabb finomsággal. A mester csodálatos fénynyel ruházta föl az egyes szerepeket és minden árnyékát a müvek Makart-szinpompával festette meg. Goldmark olyan zenekari instrumentácziót irt a dalmühöz, a mely már magában véve eszményi magaslaton áll. Milyen erőteljes karakter-zenét irt Achillesnek és milyen kitünően találta el a szép rabszolga leány fájdalmának siró hangjait, a mely nemes zenét és érző, kifejező, szenvedélyes szivet foglal magában. A czimszerepben *Diósiné* ismét kiváló alakitást nyujtott, *Takáts* mint Achilles valósággal remekelt és *Ney* Dávid nagyszerü Priamus volt. Ellenben a szinfalak mögötti női kar borzasztóan hamisan énekelt. Az első felvonásban pedig a férfikar harczi dala nem elég hatalmas; a dal végének harsognia kell. Csakis igy kelt illuziót. A szinház majdnem teljesen megtelt. *(e. á.)*

— **1848. Hadak utja.** Kedden délután *Verő* Györgynek látványos szinmüve: «*1848. Hadak utja*» kerül előadásra. Az előadás érdekességét növelni fogja, hogy *Blaha* Lujza mellett Anikó szerepét *Blaha* Sárika fogja játszani.

— **Siposs Antal jubileuma.** *Siposs* Antal magánzeneakadémiájának 25 éves fennállása alkalmából tegnap este a Royal-szálló disztermében szépen sikerült hangverseny volt, nagyszámu előkelő közönség jelenlétében. *Várady* Antal nyitotta meg az estét egy saját szerzeményü költeményével; utána *Hentaller-Pauli* Mariska lépett a dobogóra. A kitünő müvésznőt nagy tapssal fogadták és a mikor dalait elénekelte, valóságos ovácziókat kapott. Bájos, finom éneke nagy hatást keltett. Kellemes hangja most van legszebb virágzásban és müvészete is elragadó. A dalok után *Siposs* Antal átvette a neki szánt ajándékokat. A müvész köszönő beszédét két egykori tanitványának *Almásy* Miklós és *Krisztinkovich* Bélának zongorajátéka követte. Ezt követte egy kedélyes társasvacsora és végül a fiatalság a nagyterembe vonult a hol pompás tánczot rendeztek.

— **A tavaszi mütárlat** e hó 14-én, pénteken nyilik meg a nagyközönség részére.

TANÜGY.

— **A hadapród-iskolába való felvétel** tárgyában a vall. és közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki (841. e. szám), melynek értelmében egyszersmindenkorra megengedi, hogy azon tanulók, kik a magyar kir. honvéd és cs. és kir. közös hadseregbeli hadapród iskolákba való felvételért pályáznak, pályázati kérvényeik sorsának eldőltéig, vagyis évenkint szeptember hó 20-ig felvételi dij fizetése nélkül, de a fegyelmi szabályok pontos megtartása mellett látogathassák a rendelkezése és vezetése alatt álló középiskolákban a leczkéket. A magyar kir. honvéd főreáliskolába pályázó tanulókra e kedvezmény kiterjesztése nem szükséges, mert ezen intézetben a felvételi vizsgálatok jövőben már augusztus hó végén fognak megtartatni.

— **Tanitói internátus Szegeden.** Dr. *Tergina* Gyula tanfelügyelő internátust akar létesiteni Szegeden, melyben a tanitóknak azon gyermekei nyernének elhelyezést és teljes ellátást, kik a középiskolákban tanulnak. Az internátust a következő módon véli a tanfelügyelő megalkothatónak: 1. Az internátusban 100—100 olyan tanitói gyermek nyerne teljes ellátást, kik az elemi iskolákat otthon bevégezve, a fentebb emlitett középiskolák valamelyikében óhajtanak tovább tanulni. 2. A tagok, illetve a tanulók közül 50 teljesen ingyenes ellátásban részesül; továbbá 25 féldijas, 25 egész dijas lenne. 3. Az ingyenesek közé 5-öt Szeged város jelölne ki a területén müködő tanyai tanitók gyermekei közül. 4. Az összes bentlakó tanulók lakást, tápláló, egészséges, egyszerü élelmezést, esetleg tankönyveket nyernek. 5. Az intézet gazd. vezetésére egy állami középiskolai tanár ügyelne fel, ki az intézetben tartoznék lakni s teljes ellátást nyer, a gazdasági ügyeket egy állami tanitó végezi, ki szintén teljes ellátásban részesül s együtt étkezik a tanulókkal.

— **A kisoroszi iskola.** Nagybecskerekről irják nekünk, hogy Wlassics miniszter tizenhatezer forintot engedélyezett Kisorosz torontáli községnek iskolaépitésre, a mi valóságos áldás a lakosságra, mely eddig gyermekeit sötét, piszkos falusi bérelt szobákba volt kénytelen járatni.

— **Pályázatok katonai iskolákba.** A vallás- és közoktatási miniszterium *Hivatalos Közlönyének* ez évi 7-ik száma (ápr. 1.) általános pályázati hirdetményt közöl a) a katonatiszti árva fiuk nevelőintézetébe, b) a katonai reáliskolákba; c) a két katonai akadémiába; d) a katonatiszti leányok soproni nevelőintézetébe való felvétel tárgyában. A pályázatok május 15-ig nyujtandók be. — Ugyancsak a fentnevezett számban található meg a fiumei cs. és kir. haditengerészeti akadémiaba való felvételre szóló pályázati hirdetmény. A pályázatot julius 31-ig kell benyujtani.

— **Sáros vármegye tanügye.** *Matavovszky* Béla kir. tanfelügyelőnek Sáros vármegye 1898. évről szóló jelentéséből a következő a vármegye szomoru tanügyi állapotát bizonyitó adatokat emeljük ki: A tanfelügyelő tudomása szerint 7 állami, 29 róm. kath., 22 g. kath. és 9 ág. ev., összesen 67 elemi iskola elhelyezése nem felel meg a törvény kivánalmainak; állami iskolák fölállitása egyelőre 35 községben mulhatlan szükséges; az oklevél nélküli tanitók száma 90; tanitó hiánya miatt 21 iskolában szünetel a tanitás. A magyar nyelvet oktató képességgel nem birt 14 róm. kath., 35 g. kath., 23 ág. ev., összesen 57 tanitó. A tisztán nem-magyar iskolák száma 34.

— **Magyar tanárjelöltek Olaszországban.** Azok a földrajzi tanárjelöltek, a kik dr. *Lóczy* Lajos egyetemi tanár vezetése alatt a mult hó végén Olaszországba tanulmányutra indultak, Rómában való három napi tartózkodás után április hó 3-ikán Nápolyba érkeztek, a hol az ottani egyetemi tanárok, élükön *Bassoni* geologiai professzorral, nagy szivességgel fogadták őket. Nápoly vidékének földtani tanulmányozása czéljából egy hetet töltenek Nápolyban s aztán Sziczíliába indulnak. A magyar tanárjelöltek az olasz kormány előzékenységéből a legnagyobb kedvezményt élvezik az utazásban. A tanulmányuton résztvevő 16 egyetemi hallgatóhoz több fiatal szaktudós is csatlakozott, nevezetesen dr. *Lörenthey* Imre egyetemi magántanár, *Schmidt* Lajos mérnök, dr. *Weisz* E. Ferencz, *Papp* Károly müegyetemi asszistensek és dr. *Nagy* József debreczeni tanár.

= **Népnevelők Lapja,** a hazai tanitók országos bizottságának hivatalos közlönye, szerk. *Ember* János. XXIV. évf. 13. szám. A szerkesztő husvéti czikket ir a tanitók idealizmusáról. *Száva* János a tanitóknak a «társadalmi egységre» való hatását vázolja. *Csáky* Elek befejezi több számra terjedt tanulmányát a helyesirás megtanitásáról. Helyzetünk és teendőink czimén M. J. rossz néven veszi, hogy Budapest a Rökk-féle alapitványban nem részelteti a felekezeti tanitókat. Tárcza, irodalom, vegyesek.

— **Német olvasókönyv,** a gimnáziumok 5—6. osztálya számára szerkesztette *Rácz* Lajos. Kiadja a sárospataki irodalmi kör. Sárospatak, 1899. Ára félvászonban 1 frt 65 kr. Prózai és költészeti darabok foglaltatnak a kötetben, kellő magyarázatokkal. Végül röviden a német verstanról van szó. Az egész könyv 236 oldalra terjed.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A főváros közgyülése.** A szerdára kitüzött *rendes közgyülés* főbb tárgyai a következő: Egy kerületi elöljárói állásnak, valamint a középitési- és iparügyi bizottságok egy-egy tagsági helyének választás utján való betöltése. — A rákosi katonai gyakorlótér bérlete iránt fönnállott szerződés meghosszabbitása. — A főváros költségvetésének összeállitására vonatkozó szabályrendelet módositása. — A VII. ker. Rákospatak mentén létesitendő park czéljaira szükséges ingatlanok megszerzése. — Előterjesztés, a fővárosi muzeum és könyvtár berendezése és szervezése iránt. — Az elemi iskolák első és második osztályaiban és a kisdedóvókban a tanitás ideje megkezdésének 9 óráról 8 órára helyezése. — Az országos iparegyesület előterjesztése, az iparos inas-iskolákban az oktatás idejének szabályozása iránt. — A budai zeneakadémia kérvénye, segélyért. — Az iskolaszéki és iskolai kerületek megállapitása. — A budavárbeli lakosok kérvénye és *Kollár* Lajos bizottsági tag inditványa, a várszinházban ezentul is tartandó előadások tárgyában. — Előterjesztés, a vizmérők bérlete ügyében. — A budapesti lövész-egyesületnek, az 1899. évre 100 darab arany megszavazása, jutalomdijakra. — Nieger Adolf föllebbezése, a VII. kerülete Erzsébet-városi róm. kath. uj templom belső festőmüvészeti munkáinak kivitele ügyében hozott tanácsi határozat ellen. — A bomba-téri vásárcsarnok terve és költségvetése. — A vásárcsarnokbeli hatósági közvetitő helybérének leszállitása ügyében érkezett belügyminiszteri leirat. — A sertésközvágóhidhoz késziténdő kapcsoló- és kihuzó vágányok földmunkálatainak a végrehajtása. — A javadalmi dijjegyzékek ügyében érkezett belügyminiszteri leirat. — A III. ker. föld- és szőlőmüvesek egyesülete részére segély megszavazása. — Kamermayer Károly volt polgármester arczképének a megfestése. — A Kelenföldre és Lipótmezőre vezető villamos vasutak ügyében érkezett miniszteri leirat. — Előterjesztés a Gellérthegyi siklóvállalat engedély-okirata ügyében. — Hartenstein Zsigmond inditványa, a földalatti vasut vonalának meghosszabbitása iránt. — Föllebbezések. — Nyugdijazások.

— **A fővárosi közmunkák tanácsa** április hó 6-án báró Podmaniczky Frigyes elnöklete alatt ülést tartott. Az Eskü-téri hiddal kapcsolatos szabályozás keretében a budai oldalon a Döbrentey-téren a Rudas-fürdő előtt park létesitésének az eszméje merült fel, melybe az eredetileg ide kontemplált vásárcsarnok czéljára megszerzett ingatlanok is bele esnek. Ezekért az ingatlanokért a főváros kezdetben teljes megtérités, mintegy 288.000 frtot igényelt. A kérdéses park nem következménye a hid épitésének és ez utóbbira teljesen mindegy esz-e a parkból valami, vagy semmi. A kormány tehát a hidalapból semmi megtéritést nem adhat. Nincs erre kötelezve a fővárosi pénzalap sem. Mégis, hogy az, a mi szépészeti szempontból kivánatos, a fővárosra nézve pedig a Rudas-fürdővel kapcsolatos vagyoni érdekei szempontjából egyenesen szükséges, létrejöhessen, a tanács 100.000 frtig terjedhető segélyt ajánlott fel a fővárosnak arra a czélra, hogy a fővárgs a Tabán és Krisztina-város számára szükséges vásárcsarnokhoz másutt szerezzen telket, a mi mindenkép elkerülhetetlenül szükséges, mert a vásárcsarnok most már egyéb okoknál fogva sem épülhet azokon a telkeken, melyeket a főváros erre a czélra szerzett. Miután a főváros ezen ajánlatra azt válaszolta, hogy nem fogadja el, hanem 144.000 frtot igényel, a közmunkák tanácsa kijelenti, hogy a tartozatlanul felajánlott segélyét alku tárgyává nem teszi, egyszersmind pedig a park eszméjét a szabályozásból külön választja és az utóbbit végrehajtja ugy, a mint ahhoz a fővános hozzájárult. A Ferencz-köruttól kiágazó s a Mester-utczán át a teherpályaudvarig vezetendő villamos vasut tervéhez a tanács a közép. biz. javaslata értelmében, de oly eltéréssel járult hozzá, hogy a sinek a 14-öles utczaszakaszban is két oldalt a járdótól 3·50 mk. távolságra, a 24-öles szakaszban pedig, a hol az ut két részre oszlik, a 12-öles utnak a támfal melletti oldalán helyeztessenek el. A felső vezeték annak idején, a mikor a Ferencz-körut és védgát közötti utczaszakasz végleges rendezést nyer, itt alsó vezetékre lesz átalakitandó. A II. ker. Brundl-árok rendezésére két nagylagos terv készült. A tanács is ahhoz melyet a közép. biz. elfogadott. — Gánz és társa czég az óbudai hajógyári szigeten próba villamos vasutat tervez. Nincs ellene észrevétel. — A Dréher-palóta sorsa lényegesen függ attól, hogy a főváros fogja-e ez megtartani, vagy pedig a közmunkák tanácsa. A fővárosnak e hó 10-ig kellene nyilatkozni. Késedelem elkerülése végett a tanács ez iránt sürgetést intéz hozzá, mert különben nem határozhatna a vállalkozóktól bekivánt ajánlatok elfogadása és a tartási és átalakitási munkák megkérdése felett, noha ezek halaszthatatlanul sürgősek. A császárfürdő északi oldalán tervezett 2-öles ut a fürdő alapitvány kioánságára észak felé kissé el fog hatolni, ugy, hogy a fürdő telket ne érintse. Az utcza csak 6-öl széles. Horváth Ignácz és neje X. ker. Ujhegyen, budapesti közuti vaspályatársaság VII. ker. csömöri-uton, Lédeczy Sándor IX. ker. Dandár- és Mester-utczában, Batocsay Herman III. ker. Filatori-dülőben, Czigler János és neje III. ker. Föld-utczában, Winter Jakab VII. ker. dob-utczában, Renk Emil II. ker. Vérhalom-dülőben, Wiedermann Ignáczné II. ker. Pasa-réten, Schäffer Rezső III. ker. bécsi uton, Szabó Jánosné I. ker. Kelenhegyi uton, dr. Gervay Pál I. ker. Gellérthegy, Bauer Jakab X. ker. óhegy és Zupka Lajos II. ker. Törökvész dülőben fekvő telkének szabályozása felosztása, illetve rendezése engedélyeztetett. — A X. ker. Koppány- és Mester-ucza befásitására, V. ker. nádor-utcza egy részében a csatorna áthelyezésére, VI. ker. Szabolcs-köz csatornázására, VI. ker. Hermina ut egy részének I. ker. Orvos-utcza, IX. ker. Drégely-utcza csatornázására, II. ker. Pálffy-tér és Margit-paton, V. ker. Vigszinház-utczában vizesőfektetésre vonatkozó tervek kiviteléhez a tanács hozzájárult. Elintézést nyert továbbá: Mikó Bálint, Riedl József, Eder József és Král Gyula, továbbá Wellisch Samu és neje felfolyamodása

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A Petőfi-társaság** tegnap megszokott nagy közönsége előtt tartotta meg e havi felolvasó ülését, a melyen *Bartók* Lajos elnökölt. Az első felolvasó *Prém* József volt, a ki a *modern drámáról* értekezett. *Prém* kifejti, hogy a franczia félrealisták, mint Dumas, Sardou, Angier, a társadalmi kérdéseket csillogó technikával, erős dialektikával, megvesztegető szofizmákkal tárgyalták müveikben, s ezzel évtizedek folyama alatt megszületett a drámai sablon. Ezt a sablont a drámairók darabokra törték, nehogy tovább is utját állja az életképességének. Vezére az uj iránynak Ibsen, a kinek minden nemzetnél megvannak a maga hivei. Uj eszméket hirdetnek uj formában. Ők teremtették meg az emberi lélek analizisét. A dráma lényege az, a mi az egész élet lényege, tudniillik: az igazság. A modern drámairodalom szükségkép az erkölcsi, a lelki, a szivbeli szoczializmus jogait is elismeri, sőt e jogokért küzdeni is akar. Ma már nemcsak a királyok és királynék lehetnek a dráma hősei és hősnői, hanem a közönséges munkások és munkásasszonyok is. Prém aztán vázolja a modern és régi dráma közti különbséget, a technika fejlődését, a mese és cselekmény természetességét s nézeteit *Ibsen*, Gerhard *Hauptmann*, Max *Halbe*, *Brieux*, Henri *Becque* és *Curel* müvein mutatja ki. Végül a magyar drámairodalom modern képviselőiről szól. A szépen megirt tanulmány nagy tetszést aratott s a felolvasót zajosan megéljenezték. Ezután *Szabó* Endre mutatta be az orosz *Lermontow*-nak néhány igen szép költeményét sikerült magyar forditásban. Megtapsolták. *Sebők* Zsigmondnak *A kém* czimü szelid humorral megirt kis elbeszélését, a melyet *Jakab* Ödön olvasott föl, szintén nagy tetszéssel fogadta a közönség. Az utolsó felolvasó volt *Makai*, a ki szatirát olvasott fel, a melyben erős komikummal figurázza ki a szabadság legujabb irányát: *a szeczessziót*. A szép költeményt a közönség zajosan megéljenezte. A felolvasó ülés után zárt ülésre gyültek össze a tagok.

— **A vagyontalanok jogvédő egyesülete** tegnap tartotta közgyülését dr. *Katona* Béla elnöklete alatt. Katona nagyobb megnyitó beszédében örömmel emliti fel, hogy az egyesület eszméje és müködése a nagyközönség és a védelemre szoruló vagyontalanok előtt népszerüségre tett szert, a mit tanusit az egyesülethez fordulóknak nagy száma, de az is, hogy a vidéken Aradon, Nagy-Váradon és Nagy-Kanizsán is szerveztek hasonló irodákat s az egyesületet mindig felkeresték, hogy legyen segitségükre az alapszabályok készitésében. Jelenti, hogy az egyesület a mult évben összesen 431 peres ügyet vett fel. Az egyesület bevétele volt a mult évben 620 frt, kiadása 352 frt, egyenleg 268 frt. A tagok száma 273. A felmentvény megadása után az egyesület *Erdélyi* Sandort disztaggá választotta. A választások eredménye a következő: Elnök *Katona* Béla, pénztáros *Beniczky* Attila, ügyész dr. *Sgalitzer* Gyula, ellenőr *Merényi* József, titkár dr. *Veresmarthy* Miklós. A választmányt a következőkkel egészitették ki: dr. *Visontai* Soma, *Messinger* Sándor, *Rácz* Károly, *Veresmarthy* Miklós, *Mandello* Károly. *Atlasz* Gyula és *Keszits* Antal. Dr. *Gál* Jenő utal arra, hogy az egyesület 431 peres ügyben nyujtott közbenjárásai közül az esetek ¾ részében nem a *jogvédelemnek*, hanem a *jogkeresésnek* állott szolgálatában. Kivánatos, hogy az egyesület lépjen közvetlen érintkezésbe a hatóságokkal és a judikaturával, hogy müködésének áldásaiban a valóban arra szorulók részesülhessenek. Inditványozza, hogy a választmány foglalkozzék e kérdéssel és dolgozzon ki az irányban javaslatot. *Katona* Béla elnök hozzájárul az inditványhoz. *Zsitvay* Leo a budapesti büntető-törvényszék elnöke reflektálva dr. *Gál* felszólalására, a maga részéről készségesen nyujt segédkezet a közvetlen érintkezés megteremtésére. Egyuttal a közgyülés nevében köszönetet szavaz Katona Béla elnöknek buzgó müködéseért.

— **Házfelavató-ünnep.** *A Magyar tisztviselők orsz. egyesületének* tegnap volt a házfelavató ünnepe. *Rakovszky* István elnököt nagy óvácziókban részesitette az egyesület ebből az alkalomból. A banketen *Mocsáry* Béla, *Admeto* Géza, *Török* Bertalan, *Palmer* Kálmán, *Jankovich* István igazgató, *Bossányi* Endre és *Vikár* Béla mondottak felköszöntőket. Valamennyien *Rakovszky* elnököt és *Jankovich* igazgatót éltették. *Vikár* Béla felolvasta *Berzeviczy* Albert levelét, a melyet az egyesülethez és *Jankovich* Istvánhoz intézett, mire *Palmer* Kálmán olvasta fel *Endrődi* Sándor humoros versét, a melyet az egyesület igazgatójához intézett. A versből, a melyet nagy tetszéssel fogadtak, közöljük e három versszakaszt:

Tisztelt urak! Vidám asztal!
Jó lelkek, kik bor-malaszttal
Vagytok megkrizmálva!
Halljátok meg gyönge szómat:
Rimbe foglalt vers-adómat,
Ahogy kidukál a'!

Im, ebben a vad világban,
Hol az ember stilizáltan
Vergődik a bajba,
Találtam egy irót, gyorsat,

(Jankovics tudvalevőleg gyorsiró-revizor a képviselőházban.)

A ki semmivel se rosszabb,
Mint a régi fajta.

Nem bolondit, nem kápráztat,
Nemességet nem csináltat,
Hanem maga készit.
Nagy érdem az manapság, ha
Valakinek nincsen háza,
De másoknak — épit!

Végül *Vikár* Béla szavalta el versét, a melyet tapsviharral fogadták. A lakomázók a reggeli órákig vidám hangulatban maradtak együtt.

— **A betegsegélyző-pénztár közgyülése** A budapesti ker. betegsegélyző-pénztár tegnapra hirdetett rendes évi közgyülése elmaradt, mert sem a választott képviselők, sem a biztositott tagok nem jelentek meg kellő számban. A közgyülés igy április 16-án, a jövő vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a Szemere-utczai községi iskola ornatermében.

— **A magyar iparmüvészeti társulat** tegnap délelőtt tartotta *Szalay* Imre miniszteri tanácsos elnöklete alatt évi rendes közgyülését. A választmány jelentése felemliti, hogy a közelgő párisi kiállitásra való tekintettel a székes főváros törvényhatósága *huszezer* forintot szavazott meg iparmüvészeti tárgyak beszerzésére. A társulat az idén igen sikerült karácsonyi kiállitást rendezett, melynek vásárlói között szerepel a király is 3500 frttal és a közoktatási miniszterium pedig 3000 frttal. A miniszter az ötszáz frankos állami arany érmet az idén *Roth* iparosnak adományozta, a társulat száz-száz forintos három diját pedig *Horti* Pál, *Polgár* Alajos és *Forrek* József kapta. A társulat sorsjátéka az idén nagyobb volt, mert a tagok között ezernegyven forint ára tárgyat sorsoltak ki. A tagok száma a lefolyt év alatt kétszázhattal gyarapodott és a társulat jelenleg 189 alapitó és 752 rendes tagja van. *Lipcsey* József pénztáros jelentése szerint a társulat vagyona 42.643 frt 52 kr. A közgyülés a jelentést tudomásul vette és *Györgyi* Kálmánt egyhangulag a társulat vezértitkárává választotta meg. Végül választmányi tagokul megválasztották: *Alpár* Ignáczot, *Gelléri* Mórt, *Kiss* Istvánt, *Kriesch* Aladárt, *Pauer* Leot, *Rauscher* Lajost, *Szterényi* Józsefet, *Thék* Endrét, *Matlekovics* Sándort és *Gaul* Károlyt.

— **A magántisztviselők országos nyugdijegyesülete** április 12-én este 7 órakor saját helyiségében (kerepesi-ut 78. sz.) választmányi ülést tart. Tárgysorozat: 1. Jelentés az 1899. év I. negyedéről. 2. Felügyelő bizottsági jelentés. 3. Esetleges inditványok.

— **Szakadás a belvárosi polgári körben.** A Pol. Ért. jelenti: A belvárosi polgári körben nagy szakadás állott be, a mennyiben annak számos, ép a legagilisabb s legtevékenyebb tagja a kör kötelékéből való kilépését elhatározta. Ezen tömeges kilépés eredete még a diszszidenczia idejére vezetendő vissza, a midőn is a kör irányitására nézve nézeteltérések merültek föl, és a mely idő óta a körben oly szellem kiván érvényesülni, melyet a körnek független gondolkozásu elemei meggyőződésükkel összeegyeztethetőnek és a kör egészséges vezetése érdekében állónak nem tartanak. Most szombaton a kilépettek első nagy összejövetelüket tartották az Angol királynő-szállóban.

— **A zürichi magyar egyesület** volt tagjainak országos szövetkezete április hónap 12-ikén — szerdán — délután 6 órakor tartja a rendes évi közgyülését, a magyar mérnök- és épitész-egyesület helyiségében.

— **A tüzoltó szövetség gyülése.** Az országos tüzoltó szövetség igazgató-választmánya dr. *Kék* Lajos elnöklete alatt gyülést tartott, a melyen főleg az idei brassói tüzoltóünnep és kongresszus előkészitésével foglalkozott. A szövetség megállapitotta a rendezendő tüzoltó versenyek programmját. E szerint hat dij lesz és a versenyekben résztvevők oklevelet kapnak. A szövetség májusban Temesvárott tüzoltó szaktanfolyamot rendez, melyhez vizsgáló biztosul *Scossa* Zoltán szabadkai városi tüzoltó főparancsnokot küldte ki.

— **A magy. tud. akadémia** II. osztálya ma hétfőn, délután 5 órakor ülést tart, melynek tárgyai: *Tagányi* Károly l. t. «Megyei önkormányzatunk keletkezése» czimü székfoglaló értekezése és *Mátyás* Flórián r. t. felolvasása «Chronologiai megállapitások hazánk XI—XII. századi történetéhez».

SPORT.

— **A kis-jenői vadászatok.** *József Ágost* főherczeg tegnap délután 4 óra 15 perczkor utazott el Kis-Jenőről, az aradi és csanádi egyesült vasutak különvonatán, hogy *Ernő* főherczeg temetésén részt vegyen. A kisjenői vadászatok egyelőre félbemaradtak, e hét elején azonban ujra folytatódnak. Kedden ugyanis a főherczeg ujból visszamegy Kis-Jenőre cserkészni s vele lesz — mint megirtuk — *Ferencz Ferdinánd* főherczeg, trónörökös is. *József Ágost* főherczeg tegnapelőtt az ágyai erdőben vadászott s 8 őzbakot, 5 szalonkát és egy kifejlett vadkant ejtett el. A vadászatban részt vettek *Tabajdy* Sándor kir. itélőtáblai biró, *Csukay* Gyula főszolgabiró, *Kirileszku* Gyula kir. közjegyző, *Bayer* György gyógyszerész, *Vály* Lajos vasuti főmérnök s a főherczegi uradalmi tisztek, *Kokas* József felügyelővel az élükön.

— **Football match.** Tegnap délután a millenáris versenypálya ismét egy ritka sporteseménynek volt szintere. Ugyanis ott a *Wiener Athletik-Sportklub* mérkőzött a *Budapesti Tornaklub* football-csapatával, mely alkalommal oly nagyszámu sportközönség gyült össze, hogy a tribün szüknek bizonyult. Ez alkalommal negyedszer rándultak le a bécsi football-játékosok fővárosunkba s hogy a tegnapi match iránt oly nagy volt az érdeklődés, az abban leli magyarázatát, hogy ebből következtetést lehet vonni, vajjon a bécsi cricketterek-e a jobbak vagy a budapesti tornaklub. A mult hetekben ugyanis Bécsben a cricketterek csapata megmérkőzött a B. T. C. football csapatával, mely küzdelem eldöntetlen maradt. Miután pedig a cricketterek a W. A. C. csapatát 3:2-vel leverték a Challaque Cup-ért való küzdelemben, e szerint ha a B. T. C. jobb volna a crickettereknél, ugy a W. A. C.-ot is le kellett volna győznie, különösen ha tekintetbe vesszük azt, hogy tegnap Flavin és Leuthe hiányoztak. A match azonban más képet mutatott. Lehet, hogy a B. T. C. csapata nem volt kellőképen disponálva, de az egész küzdelem azt a benyomást tette a szemlélőre, hogy nem birnak a bécsiekkel. A csapatok következőkép voltak alakitva: A W. A. C. csapatja: Kapuban: F. Nacs; hátvédek: Schön L., Wachuda E.; fedezetek: Sokol K., Strauss J., Haller H.; csatárok: M. Ledermann, J. Studnicka, K. Starrach, L. Gössing, K. Dettelmayer. A B. T. C. csapatjáé: Csatárok: Minder F., Thompson W., Ordódy K., Hajós Guttmann A. és Klebersberg; fedezetek: Róka J., Manó M., Gillemot F.; hátvédek: J. Yolland, Harsády J.; kapuban: A. Yolland. A küzdelem kezdettől fogva igen heves volt. A játék első felében a bécsiek mezején folyt a harcz, de ez nagyrészt abban leli magyarázatát, hogy a szél a labdát folyton oda fujta. Ezen nézetünket igazolja az, hogy a játék második felében ugyancsak ott folyt a harcz, holott pedig helycsere következtében az akkor már a magyarok mezője volt. Az első goalt *Ordódy* rugta be, melyet a közönség lelkes éljenzése követett. A második goalt a játék második felében *Ledermann* csinálta. Ezen második goal után mintegy husz perczig tartó küzdelem folyt, de a kitüzött határidő leteltéig egyik fél sem volt képes több goalt szerezni. A match eredménye 1:1. A B. T. C. játékosai közül ismét kitüntek *Yoland* A. kapuvéd, *Harsády* és *Thompon*, mely utóbbinak cornerrugásait nem tudta a közönség eléggé csodálni.

Vivó-akadémia.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

A magyar vivómesterek egyesülete tegnap este tartotta meg vivóakadémiáját a vigadóban. A nagyterem eléggé megtelt ugyan érdeklődőkkel, de oly nagyszámu közönség nem gyült össze, mint multkor az olaszok akadémiáján. Jelenség ez, a mely magyarázatát abban a divatszerü hódolatban leli, a melylyel az olaszokat nálunk fogadták. Pedig azok a magyar vivók, a kik tegnap este összemérték a kardjukat a vigadó porondján, megérdemelték volna, hogy tudásukat nagyobb közönség nézze végig. Nem annyira az egyes vivók egyéni kiválósága miatt, mert hisz az este ép nem a legkiválóbb magyar vivók állottak egymással szemben, hanem a magyar iskola kedvéért, a melynek tagadhatatlanul nagy előnyei szembetünők. Nem gáncsolható, ha vivóink fokozott érdeklődéssel kisérik az olasz iskolát. Hisz ennek az iskolának egynémely jó sajátságát a magyar mesterek is felhasználják. De hibáztatandó az, hogy a magyar vivás sajátságait sokan egészen figyelmen kivül kezdik hagyni és feltétlenül az olasz iskola hiveiül szegődnek. A magyar hagyomány megsértése ez és méltánytalanság azokkal a nagy mesterekkel szemben, a kik a magyar vivásnak iskolát és ennek az iskolának kifelé és befelé egyaránt nagy hirnevet szereztek.

A mérkőzés iránt elég nagy érdeklődés mutatkozott, habár nagyobb közönségre számitottak. Ott volt többek közt: *Szilágyi* Dezső, gróf *Andrássy* Géza, gróf *Széchényi* Imre, *Berzeviczy* Albert, *Hentaller* Lajos, *Szabó* István országgyülési képviselő, stb. A kard-assaut-kat felváltva dr. *Keresztessy* és *Kutsera* honvédőrnagy vezette; a vitőrvivást *Szabó* István.

Összesen 19 pár mérkőzött. A mesterek közül: *Rákosi, Halász, Arlov, Benyovits, Vizy, Lovas, Stigler* budapesti, *Nagy* Sándor aradi, *Gisser* Ágost nyitrai vivómesterek. Az amatőrök közül: *Biedermann* Károly és Rezső, *Bakos* Géza, *Pehér* Edgard, dr. *Dobozi* Kálmán, *Jakabfalvi* Zoltán, dr. *Haberfeld* Marczell, *Sátori* Ernő, *Halbleib* József, *Nagy* Béla, *Hollósi* Jenő, *Vásárhelyi* Zoltán, *Hoch* Henrik, *Jablonszky* Ferencz, *Mészáros* Ervin, *Rózsa* Lajos, *Schwarcz* József és *Kálmán* Mihály.

Az amatőrök karddal vivtak, a mesterek közül azonban Arlov és Rákosi, Gisser és Nagy, Benyovits és Halász vitőrrel is vivtak. A legérdekesebb az első és az utolsó volt. Különösen a Rákosi—Arlov assautja. Rákosi remekül tartotta magát és széditően gyors mozdulatai gyakran tapsra ragadták a közönséget.

A kard-asszau-k legremekebbje volt *Rákosi* mérkőzése *Halásszal*. Rákosi már régebb idő óta nem vivott nyilvánosan és igy érthető kiváncsisággal várta mindenki tegnapi szereplését. Halászban erős ellenfélre talált és igy erejét elég alkalma volt megmutatni. Meg is mutatta. Oly biztossággal, könnyedséggel, gyorsan és ügyesen harczolt, hogy mindenkit meglepett vele. Mikor az első összecsapás után egy tiszta kvartot adott Halásznak, a közönség viharos tapssal adott kifejezést tetszésének. Bámulatos nyugalma de a mellett villámgyors mozdulata feltétlen fölényt biztosit neki. Külön ki kell emelnünk gyönyörü szép testtartását és vágásainak elegáns formáit. *Halász* Zsiga a régiek legjavából való és ma is megmutatta, hogy legkiválóbb mestereink közé tartozik. Nagyon szépen mérkőzött és az utolsó tust, a melyet Rákosinak adott (kombinált fejvágás) zajosan megtapsolták.

Az amateurök legnagyobb része még kezdő. Ügyes vivók ugyan, de még nem annyira fejlettek, hogy egy nyilvános akadémián feltünhetnének. Van azonban köztük nehány, a kik diszére válnak mesterüknek. Ezek közt emlitjük fel: *Mészáros* Ervint, a kit a közönség már gyakrabban láthatott nyilvános mérkőzésen, *Halbleib* Józsefet (Rákossy tanitványát), *Nagy* Bélát (Arlov tanitványát) és dr. *Haberfeld* Marczelt, a ki már szintén többször jelent meg a közönség előtt. Mészáros és Haberfeld tegnap is kitüntették magukat és nagy fölénynyel harczoltak. Tegnap mutatkozott azonban be *Halbleib* és *Nagy* Béla. Mindkettő nagy tehetség és előbb utóbb legjobb amateurjeink közé fog tartozni. Halbleibnak szép testtartása, gyors keze és nagy nyugalma van. Vannak ötletei és egyes riposztjai meglepően szépek voltak. Épugy *Nagy* Béla is, habár Mészáros Ervinnel szemben meglehetősen elhagyta magát. Csak igy történhetett, hogy Mészáros vagy ötször adta be neki egymásután ugyanezt a fejvágást, a nélkül, hogy egyszer is parirozta volna. Ettől a malheurtól eltekintve nagy sikere volt, és vivása a legnagyobb reményekre jogosit.

A többi amatőr a rendes középmértéket nem haladja meg. Mint sokat igérő tehetség mutatkozott be *Fehér* Edgard, *Vásárhelyi* Zoltán, *Hoch* Henrik és *Schwarcz* József, a kik hosszabb gyakorlat után bizonyára legjobb amatőrjeink közé fognak emelkedni.

Az akadémiát társasvacsora követte, a melyen nagyon sokan vettek részt.

Alagi versenyek.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Utoljára nyiltak meg ebben a meetingben tegnap az «Urlovasok szövetkezete» alagi versenypályájának kapui. Az alagi versenyek népszerüségét semmi sem jellemzi jobban, mint az a nagy néptömeg, a mely tegnap kint volt a magyar Newmarket gyepén, hogy elbucsuzzék a tavaszi meetingtől.

A tegnapi nap főszámát az *Aranyvirág-akadályverseny* képezte, a melyet a nagy favorit *Csehi*, a melyet mi is első helyen jelöltünk, nyert meg óriási fölénynyel. A tegnapi futamok legszebb számát azonban az utolsó verseny: a *Nagymarosi dij* képezte, a melyért *Bokros* és *Tarna* vivtak olyan küzdelmet, a milyennek csak nagy ritkán lehet a közönség szemtanuja.

Mintegy kétszáz méterrel a czél előtt kezdődött a küzdelem, a melyből végre egy rövid lóhoszszal Bokros került ki győztesként, a *Geist*-istálló számára szerezve meg az alagi versenyek utolsó diját.

Jelöltjeink közül *Csehi*, *Héretiére*, *Bokros* elsők lettek, mig *Pogon* és *Steurmann* helyre érkeztek be.

A részletes eredmény a következő:

I. *Handicap*. 1200 korona a győztesnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Táv. kb. 2000 méter.

1. *A tempo*	64	kg.	lov. Kreutzbruck
2. *De lujo*	67	»	» Szemere K.
3. *Őszirózsa*	70½	»	» Gróf Pejacsevich
0. Reszes	69½	»	» Hg. Taxis M.
0. Delnő	65½	»	» Krause K.
0. Igazgyöngy	62½	»	» Brook

Totalisateur: 5 : 12. Helyre: 25 : 41 és 49.
Birói itélet: Három hoszszal könnyen első, rossz harmadik.

II. *Hároméves nyeretlenek eladó versenye.* 1000 korona a győztesnek, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Táv. kb. 1200 méter.

1. *Arsena*	72½	kg.	lov. Gr. Pejacsevich A.
2. *Yvonne*	67	»	» Hg. Taxis
3. *Szellő*	65½	»	» Gr. Orssich
0. Daliás	68	»	» Szemere K.
0. Darling Grace	68½	»	» Br. Pletzger R.

Totalizatőr: 5 : 12. Helyre: 25 : 39 és 55.
Birói itélet: Könnyen két hoszszal első, rossz harmadik.

III. *Aranyvirág-akadályverseny.* Handicap. 1800 korona a győztesnek, 400 korona a másodiknak, 200 korona a harmadiknak. Táv. kb. 4000 méter.

1. *Csehi*	75	kg.	lov. Scheibal
2. *Bibis*	69½	»	» Csompora
3. *Bálványom*	71½	»	» Kernya
4. Ossi	69½	»	» Rosack

Totalizatőr: 5 : 9. Helyre: 25 : 31 és 39.
Birói itélet: Tiz hosszal feltartva első, rossz harmadik.

IV. *Áprilisi gátverseny.* 1500 korona a győztesnek, 200 korona a másodiknak. Táv. kb. 2600 méter.

1. *Heritiére*	65	kg.	lov. hg. Taxis
2. *Pogon*	71½	»	» Rőther
3. *Zápor*	77	»	» lovag Weilenbeck
0. Pebble	65	»	» báró Baworowski

Totalizatőr: 5 : 10. Helyre: 25 : 28 és 28.
Birói itélet: Feltartva első, rossz harmadik.

V. *Tavaszi gátverseny handicap.* 1800 korona a győztesnek, 400 korona a másodiknak, 200 korona a harmadiknak. Táv. kb. 2400 méter.

1. *Futár*	70	kg.	lov. Hosszu.
2. *Steuermann*	70	»	» Rosack
3. *Sironi*	66	»	» Hruska
4. Pletyka II.	65	»	» Csompora

Totalizatőr: 5 : 20. Helyre: 25 : 58 és 39.
Birói itélet: Küzdelem után fél hoszszal első, hoszszakkal hátrább harmadik.

VI. *Nagymarosi-dij.* 1500 korona a győztesnek, 200 korona a másodiknak. Táv. kb. 2400 méter.

1. *Bokros*	65½	kg.	lov. Hg. Taxis.
2. *Tarna*	63½	»	» Brook
3. *Grobián*	76½	»	» Kreutzbruck
0. Forgó	67	»	» Szemere
0. Fenföldi	67	»	» Gömöry
0. Tiszagyöngye	65	»	» Krause

Totalizatőr: 5 : 18. Helyre: 25 : 53 és 158.
Birói itélet: Erős küzdelem után egy hoszszal első, rossz harmadik.

HÁZASSÁG.

— **Ezüst menyegző.** Szép ünnep folyt le e hó 7-én *Nagy* Ferencz bihar-nagy bajomi földbirtokos házánál. Nagy Ferencz akkor ünnepelte házasságának negyedszázados jubileumát s a köztiszteletben álló, népszerü férfiu és hitvese ez alkalommal rokonaik, barátaik és tisztelőik részéről nagy ovácziókban részesültek. A lakomán nagyszámu vendégsereg volt jelen s a szebbnél-szebb pohárköszöntők egymást érték. *Mihályházi* Kálmán nagyváradi törvényszéki biró, *Bencze* Pál szeghalmi kántor, *Szabó* József bárándi református lelkész, köszöntötték fel a jubiláns házaspárt és Nagy Ferencz könnyes szemekkel mondott köszönetet a szives megemlékezésekért.

— **Esküvő.** *Szedlák* Győző tisztartó tegnap vezette oltárhoz a lipótvárosi bazilikában *Kulmann* Vilma kisasszonyt, *Kulmann* Lajos fővárosi tanácsos leányát. Násznagyok voltak a menyasszony részéről *Sipőcz* László árvaszéki elnök, a vőlegény részéről pedig *Kuliffay* József gyógyszerész. A templom zsufolásig megtelt közönséggel, melynek sorában ott voltak *Márkus* Józser főpolgármester és az összes tanácsosok.

GYÁSZROVAT.

Ernő főherczeg temetése. *Ernő* főherczeget tegnap délután négy órakor helyezték örök nyugalomra a szokásos szertartásokkal. A temetésen ott volt a király, Ferencz Ferdinánd, Ottó, Ferdinánd Károly, Lipót Ferdinánd, József Ferdinánd, Péter Ferdinánd, Henrik Ferdinánd, Lipót Szalvátor, Ferencz Szalvátor, Frigyes, Jenő, József Agost és Rainer főherczegek, Mária Annunziata, Erzsébet Amália, Izabella és Mária Krisztina főherczegnők, továbbá Mária Terézia württembergi herczegnő. A Kapuczinus-templom oratoriumában voltak: Lipót szász koburg-góthai herczeg, Vilmos schaumburg-lippei herczeg és számos szuverénnek rendkivüli képviselője. Ott voltak azonkivül az összes közös és osztrák miniszterek, Széll Kálmán magyar miniszterelnök, Darányi Ignácz magyar földmivelésügyi miniszter, valamennyi udvari méltóság, a tábornoki kar és a főbb állami tisztviselők és méltóságok. Rainer főherczeg a sirboltba ment utána a koporsónak.

Ernő főherczeg vasárnap Bécsben végbement temetésén, mint az idegen uralkodók külön képviselői a következők voltak jelen: Gróf *Nigra* az olasz király képviseletében, gróf *Moltke* katonai attasé *Vilmos* császár képviseletében, gróf *Rex* szász követ *Albert* szász király képviseletében és *Da Costa Cabral* portugál követségi titkár a portugál anya-királyné képviseletében, ezenkivül a diplomácziai kar számos tagja. A miniszterek közül ott volt gróf *Szécsenyi* Manó ő felsége személye körüli magyar miniszter is.

Id. Baranyi Miklós, Debreczen sz. kir. város volt tanácsnoka és 1848/49. honvédszázados e hó 6-án elhunyt Micskén életének 74. évében. A megboldogultat e hó 8-án helyezték örök nyugalomra. Halálát nagyszámu előkelő rokonság gyászolja.

TÁVIRATOK.

Algir, ápr. 9. *Max Regist* ma délelőtt egy népgyülésen mondott beszéde miatt, a melyben hevesen megtámadta Algir kormányzóját és Algir város prefektusát, letartóztatták.

A francziaországi események.

Páris, ápr. 9. *Dupuy* miniszterelnök Puyben, választói bankettjén beszédet mondott, a melyben azt fejtegette, hogy Francziaország helyzete általában véve kedvező. A köztársaság nem fél izgató törekvéseitől bizonyos személyeknek, a kik hiába álmodoznak fantasztikus plebiszczitumokról és régebbi kormányformák visszaállitásáról. Az a spontán indulat, a mely egy hü republikánusnak a köztársaság elnökévé való választásában nyilvánult, Európa szine előtt bizonyságot tett a köztársaság szilárdságáról és életrevalóságáról. A miniszterelnök konstatálta azután, hogy a közgazdasági helyzet is jó és örömmel szól a franczia-olasz egyezmény megkötéséről. Azután megemlékezik a legutóbb kötött Nigger-egyezményről, a mely Francziaországnak Afrika északi és nyugati részében valóságos gyarmatbirodalmat biztosit és kiemeli, hogy a fasodai ügy a franczia érdekeknek megfelelően intéződött el. A szónok azután a partvidék és a gyarmatok védelmére tett rendszabályokra utal és azt mondja, Francziaország bizhatik benne, hogy az ottani üzelmek csak felületes mozgalmak.

A Dreyfus-ügyről ezt mondta a minisztserelnök:

Kezdjük a végét látni ennek az ügynek, a melyet a semmitőszék fog megoldani, a melynek határozata feltétlen tiszteletet követel, mert a semmitőszék jog- és igazság szerint fog dönteni. Kárhoztatjuk azt a polemiát, a mely a nemzeti hadsereget a döntés előestéjén belevonja ebbe az ügybe. Kinek-kinek a felelősségét meg fogják határozni és arra nyomban következnek a szükségesnek mutatkozó intézkedések. Ámde ezek az intézkedések és az egyesekre szabott büntetések nem fogják érinteni a hadsereget, ezt a nagy családot, a mely a haza minden fiát magába zárja, a hadseregét, a mely biztositéka a jelennek, reménysége a jövőnek, védője az alkotmány és a törvények függetlenségének. (Hosszantartó helyeslés.)

Páris, ápr. 9. A „Figaro“ mai számában *Mercier* és *Billot* tábornokok vallomásait közli. *Mercier* vonakodott megnevezni azt az ügynököt, a ki a *Cette canaille de D...* kifejezést tartalmazó iratot a miniszteriumnak és a bordereaut *Henry* ezredesnek átadta, a mely irások szerinte teljesen megbizhatók. *Mercier*-nak Dreyfus bünösségéről való meggyőződése a szakértők véleményén, *Dreyfusnak* az ismeretes levéldiktáláskor való megzavarodásán, *Dreyfusnak Lebrun Renault* előtt tett vallomásán és végül *Dreyfusnak* kutató természetén alapszik. *Mercier* azt mondja továbbá, hogy a hadügyminiszteriumban őrzött diplomácziai iratcsomóban sok olyan irat van, a melyekből ujabb következtetés vonható *Dreyfus* bünösségére.

Különösen egy iratra hivatkozik, a mely *Henry* hamisitása után került elő. *Mercier* tábornok vonakodik felvilágositást adni a titkos iratcsomónak a hadbirósággal való közléséről és lehetetlennek tartja, hogy *Esterházy* a bordereau szerzője, minthogy Esterházy a kiszolgáltatott okmányokat nem ismerte.

Billot tábornok kijelentette, hogy miniszter korában hosszas beható vizsgálat alapján győződött meg Dreyfus bünösségéről. *Billot* elismeri, hogy a hadi törvényszék elé terjesztett iratok nem szolgáltattak elegendő bizonyitékot. Kiemeli azonban, hogy a biráknak a vizsgálat folyamán szerzett felvilágositásokból meg kellett győződniök Dreyfus bünösségéről.

Billot kijelenti továbbá, hogy a titkos iratcsomó egyes iratairól diplomácziai és fölöttébb kényes természetük miatt többet nem mondhat. *Picquartnak* egy másik bünös felfedezésére irányuló nyomozásairól volt tudomása és helyeselte *Picquart* fáradozását, mert ugy gondolkodott, hogy *Dreyfusnak* talán czinkostársai is voltak. Erre megjegyzi *Billot*, hogy véleménye szerint más bünösök felfedezése sem bizonyitotta volna be *Dreyfus* ártatlanságát. Végül azt mondja *Billot*, hogy *Henry* hamisitásának leleplezése mélyen megindította, de nem renditette meg *Dreyfus* bünösségében való hitét, sőt ellenkezőleg a legteljesebben meg van győződve *Dreyfus* bünösségéről.

Román pártmozgalmak.

Bukarest, ápr. 9. Az *Agence Romaine* jelenti: A nemzeti szabadelvü párt tegnap *Gianni* kamaraelnök vezetése alatt népgyülést tartott, a melyben körülbelől tizezer polgár, köztük számos vidéki delegátus vett részt. *Sturdza* miniszterelnök kifejtette a parlament munkaprogrammját, ismertette a jelenlegi helyzetet, majd a jövőre fentartott törvényhozási munkáról beszélt. Beszédét nagy lelkesedéssel fogadták s őt magát is nagy óvácziókban részesitették. Utána *Bratianu* közmunkaügyi miniszter beszélt, a kit a népgyülés valósággal ünnepelt. Beszélt azonkivül *Jepunesco*, a kamara alelnöke, *Isvorano* szenátor és *Palade* pénzügyminiszter. Az utóbbi ismételt tetszésnyilatkozatokkal félbeszakitva, ostorozta azokat, a kik *Sturdza* miniszterelnök ellen méltatlan támadásokat intéznek, hamisitványokra támaszkodnak, a minők a mult évben *Take Jonescu* által tanusitott, *Wlassics* magyar miniszternek tulajdonitott leirat és a Bukarestben legutóbb megjelent röpirat, a melyet a flévista-konzervátiv ellenzék Bánffy volt magyar miniszterelnöknek tulajdonitott s a mely nem más, mint az emlitett hamisitott leirat szerzőjének pamfletje.

Gianni elnök inditványára a népgyülés közfelkiáltással olyan határozatot hozott, a melyben a nemzeti szabadelvü párt tagjai kijelentik, hogy a *Sturdza* miniszterelnök adta iránynyal egyetértenek. A gyülésben résztvett polgárok teljes rendben szétoszlottak és szándékosan olyan utczákba tértek, a hol nem találkozhattak azokkal az emberekkel, a kik a flevista-konzervativ pártnak ugyanarra az időre összehivott gyülésében résztvettek. Ezen a gyülésen, a mely a másiktól nem messze folyt le, *Majoresco* elnökölt. *Fleva, Filipesco, Catargi* Sándor és *Scotesco* gyujtó beszédeket mondottak, a melyekben a jelenlevőket a hatóságok ellen bujtogatták és utczai zavargásokra biztatták. A gyülés egy órával később végződött, mint a nemzeti szabadelvüeké. A gyülés berekesztése után a jelenlevők a volt konzervativ kormány rendőrbiztosaitól, ügynökeitől és néhány száz főnyi csőcseléktől kisérve, megindultak. Az utczákat katonák zárták el, a kiket kővel dobáltak meg. A katonaság és rendőrség szétverte a tüntetőket és többeket letartóztatott, köztük a leghirhedtebb agent provocateuröket és *Babiceano* konzervativ szenatort, a ki a katonaságot revolverrel fenyegette. A város egészen csöndes.

KÖZGAZDASÁG.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Értéktőzsde.** A tegnapi magánforgalomban csak jelentéktelen kötések fordultak elő. — Osztrák hitelrészvény 358.80—359.—, osztrák-magyar államvasut 364.— forint.

** **A fővárosi kereskedők egyesülete** tegnap tartotta rendes évi közgyülését, *Mössmer* József elnöklete mellett. Dr. *Kraemer* József titkár felolvasta az évi jelentést, a melyből kitünik, hogy az egyesület tagjainak száma az 500-at meghaladja. A költségelőirányzat 3974 frt 17 kr. bevétel és 3884 frt 28 kr. szükséglett tüntet föl. A kisorsolt 4 igazgatósági tag helyére megválasztatott: Földváry Imre, Illés Ferencz, Schwarcz Lajos és Stern Henrik; gazdákul: Wald Gyula és Glasz Ede; pénztárnokul: Blum Sándor; ellenőrül: Ernyei Lajos; számvizsgálókul: Bengyel Károly, Schwarcz Mór, Konta Ferencz, végül könyvárnokul: Gruber J. Mór.

** **A kereskedelmi segélyegylet** tegnap tartotta *Fürst* Jakab elnöklete alatt ez idei rendes közgyülését. A beterjesztett évi jelentés kiemeli, hogy az egyesületnek 698 tagja van, kiknek 6 rendelő és több kiváló szakorvos áll rendelkezésére. A lefolyt évben orvosok dijazására 2465 frt 59 kr., gyógyszerekre 2864 frt 14 kr., segélyezésre 225 frt, kórházi ápolásra 118 frt 80 kr., halálozási adományra 300 frt stb. fordittatott, ugy hogy a betegsegélyzésre forditott összeg az összes kiadások 76%-ának felel meg. Az egyesület vagyona jelenleg 33.326 frt 76 krra rug. Végül megválasztották az igazgatóságba: dr. Schreyer Jakab, Fürst Bertalan, Bródy Sándor és Breitner L. Zsigmond.

Felelős szerkesztő: **Dienes Márton.**
Tulajdonos és kiadó:
„Egyetértés“ Hirlapkiadó, Irod. és Nyomda-Részv.-társaság.

Napirend 1899. április 10.

Naptár: Hétfő, április 20. Róm. kath. Ezekiel pr. — Prot. Ezekiel. — **Görög-orosz:** (márczius 29.) Márk pk. — **Zsidó:** Nisan 30. R. Ch. — **Nap kél** 5 óra 1 perczkor reggel, **nyugszik** 6 óra 25 perczkor délután, **Hold kél:** 4 óra 41 perczkor reggel, **nyugszik:** 7 óra 8 perczkor este.
A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.
A főváros magánépitési bizottságának ülése az uj városházán d. u. 5 órakor.
A fővárosi egyesület ülése este 6 órakor a régi városháza tanácstermében.
A főváros közigazgatási bizottságának ülése d. e. 10 órakor az régi városházán.
Sorozás a Mária Terézia-kaszárnyában reggel 8 órakor. Sorra kerülnek az első korosztályból 601—800 sorszámig.
Az osztálysorsjáték hatodik oszt. huzása délelőtt 9 órakor.
A nemzeti muzeum: természetrajzi tárai **nyitva** d. e. 9 órától d. u. 1 óráig. — **Többi tárai megtekinthetők 50 kr. dij mellett**
Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3—8-ig.
Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.
Technológiai iparmuzeum nyitva d. e. 9 órától 1-ig d. u. 3-tól 5-ig.
Deák-mauzoleum a kerepesi-uti temetőben nyitva d. u. 3 órától 5-ig.
Nemzeti szalon kiállitása (Ferencziek-tér 9. sz.) nyitva reggel 9-től, esti 9-ig. Belépődij 20 kr.
Téli kiállitás a képzőmüvészeti társulat városligeti müosarnokában.
Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva 9—1-ig
A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyüjteménye nyitva 10—1-ig.
A „Hodoló diszfelvonulás“ Eisenhut Ferencz óriási körképe látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9-től este 6 óráig. Belépő dij 50 kr., gyermekjegy 30 kr.
Az 1848—49-iki szabadságharczi emlék-gyüjtemény és Kossuth-muzeum: Stefánia-ut 51. sz. a. délelőtt 9—11-ig.
Magyar kereskedelmi muzeum. Állandó kiállitás: kereskedelem történeti muzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban, d. e. 9—12-ig és délután 3—6-ig. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott 9 órától d. u. 2-ig. — Magyar háziipar központi bazár kerepesi-ut 22. sz. I. emelet d. e. 9-től déli 1 óráig és d. u. 3-tól esti 7 óráig. Tudakozó Iroda és nyilvános szakkönyvtár Kerepesi-ut 20. sz., I. em. d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 9—12-ig.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest. 1899 április 10-én.

HIMFY DALAI.

Vigjáték 3 felv., 1 előjátékkal. Irta Berczik.

Személyek:

Kisfaludy S.	Thury
Szegedy R.	Cs. Alszeghi
Rosty Antal	Vizvári
Jolán	Gerő L.
Bezerédy K.	Császár
Takács J.	Horváth
Skublics I.	Náday B.
Fehér Gy.	Bakó
Horváth J.	Egressy
Gaál J.	Faludi
Ágh F.	Gabányi
Kisfaludy K.	Dezső
Biró J.-né	Rákosi Sz.
Bay A.	Ligeti J.
Szalóky P.	Zilahi
Nagy Pál	Latabár
Nagy Pálné	Vizváriné
Janka	Széchy
Bogyai L.-né	Demjén
Stanczi	Batizfalvi

Kezdete 7 órakor.

VÍG-SZINHÁZ.

Budapest, 1899 április 10-én.

Helyet a nőknek!

Bohózat 3 felv. Irták Albin Valabrégue és M. Hennequin. Forditotta Huszár Vilmos.

Személyek:

Cascadier	Hegedűs
Cascadierné	Hunyady
Renée	Delli
Andrée	Kalmár
Camille	Varsányi
Ciboulet	Fenyvesi
Pontgirard	Tapolczai
Bonquet des Ifs	Gál
Courpeteaux	Szerémy
Malvin	Berzétei
Noémie Bodard	Haraszthy
Beaulois	Rónaszéki

Kezdete 7½ órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Igazgató Feld Zsigmond.

Budapest, 1899 április 10-én.

Zárva.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Budapest, 1899 április 10 én.

A „Budapest-Terézvárosi Jótékony Egyesület" javára.

Jó éjt Pantalon ur.

Vig opera 1 felv. Szerzette Grisar A. Szöv. irták Locroi és Morvan. Ford. Ábrányi E.

Személyek:

Tiritoffolo	Hegedüs
Lucretia	Válent
Izabella	Payer
Colombina	Berts
Pantalon	Várady
Lélio	Dalnoki

Utána:

A piros czipő.

Tánczlegenda 4 képben. Regel H.-tól. Zenéjét Mader Raoul szerzette.

Személyek:

Fedor	Zolnay
Darinka	Barbieri
Gregor	Carbone
Onegin	Smeraldi
Rokkant katona	Pini
Parasztasszony	Zsuzsanits
Szemfényvesztők	Kósa, Pokorni
Csodadoktor	Jaszniger

Kezdete 5 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, 1899 április 10-én.

A görög rabszolga.

Operette 3 felv. Irta Owen Hall. Ford. Makai E. és Pásztor Á. Zenéjét szerzette Sidney J.

Személyek:

Antónia	Bárdy G.
Iris	Hegyi A.
Pomponius	Solymosi
Heliodorus	Németh
Aspasia	Küry
Archiás	Szirmai
Diomed	Raskó
Silvius	Lubinszky
Manlius	Ujvári
Lollius	Tollagi
Curius	Kiss M.
Melanopis	Csatai

Kezdete 7 órakor.

KISFALUDY SZINHÁZ

Budapest, 1899 április 10 én.

Henschel fuvaros.

Szinmü 5 felv.

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Budapest, 1899 április 10-én.

Harmadszor:

Robinzonok.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta Makai Emil.

Személyek:

Hamilton	Dezséri
Villi	Rózsahegyi
Olimpia	Ráskai
Eufrozina	K. Pataki
Szelén	Aranyossy
Szofrinia	Varga
Galatea	Horváth
La'age	Láng E.
Polidor	Füredi
Agisz	Halasi
Telamon	Bessenyei
Aszklépiosz	Mátrai

Utána:

A Barnett-lányok.

Operett 3 felvonásban. Szövegét irta Paul Gavault. Forditotta Makai Emil. Zenéjét szerzette Louis Varney.

Személyek:

Barnett	Boross
Leonora	Hében
Susanne	Rózsa
Margaret	Bilkei
Fanny	Gombaszögi
Lucy	Haller
Verdurelné	Sz. Szilassy
Howerer	Rózsahegyi
Garnier	Ráthonyi
Charles	Füredi
Jacques	Odry
André	Giréth

Kezdete 7½ órakor.

Szinházi játékrendek.

A magy. kir. operaház játékrendje: *Kedden* A hadi fogoly. Hópehely. *Szerdán* Roland mester. *Csütörtökön* Észak csillaga. *Pénteken* She. *Szombaton* Bohémek. *Vasárnap* Bánk bán.

A nemzeti szinház játékrendje: *Kedden* II. Rákóczy Ferencz fogsága. *Szerdán* délntán II. ifj. előadás. A képzelt beteg, este Otthon. *Csütörtökön* Házi béke. *Pénteken* Egy szegény ifju története. *Szombaton* Bünös szerelem. *Vasárnap* délután Az apród. — Huszárszerelem, este Az ember tragédiája.

Meglepő és kellemes változáson ment át

a Rémi-szálloda étterme

József-körut 4. szám alatt,

a Népszinház mögött, melynek árait az étterem bérlője, **Hörnyéki Gáspár,** tetemesen leszállitotta, oly annyira, hogy ez időszerint az elsörangu éttermek között határozottan **a legolcsóbb étkezője fővárosunknak.** 35889

Somossy Mulató

(Nagymező-utcza). 34630

ALBRECHT FERENCZ bérlő.

Kezdete 8, vége 12 órakor.

Ma szenzácziós még eddig nem látott atractio.

Sylvester Kremo-csoport.

„A Heinsel-emberek"

Fellépnek továbbá: **La belle Mâlie Vetsera** a dán szépség. **Real és Lanzetto** a legjobb franczia duettisták. **Veron nővérek** ének-duettisták. **The Namrug** zene-excentrikus. **Tellheim** humorista.

A müvelt szakácsné.

Bohozat 1 felv. **Augustin Poldi** kisasszonnyal.

FOLIES CAPRICE.

VI., Révay-utcza 18. sz.

Ma

„Don Carlos als Philosemit."

Parodia Leitner H.-tól. Zene részben eredeti, részben átdolgozva Kmoch A.-tól.

Megelőzőleg

Végrehajtás akadályokkal.

Bohózat.

Senorita Consuelo

és

Les Cosmopolites BOVIO

vendégjátéka.

Inkognitó-páholy.

HUNGARIA SZÁLLODA 2080

Ma este az étteremben **Radics Béla** ismert s kedvelt zenekara játszik. **Kezdete 8 órakor.**

Selyem-basztruha 8 frt 65 krtól

egész **14 frt 65 krig** egy teljes öltözékhez való szövet — **Tussors és Shantungs** 32713

valamint **fekete, fehér** és **szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig** méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállitva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállitó).

Kis hirdetéseket

elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal **Papnövelde-utcza 8. sz.** és a következő fiók kiadóhivatalok:

Breuer nővérek

dohánytőzsdéje **VI. ker., Teréz-körut 54. szám.**

Burger Vilmosné

dohánytőzsdéje **Andrássy-ut 51.** (Oktogon.)

Deutsch Julia

dohánytőzsdéje **József-körut 50. sz.,** (Baross-utcza sarkán.)

Nemecsek A.

dohánytőzsdéje **IV., Petőfi-tér 3. szám.**

Toldi Lajos

könyvkereskedése **Buda, II., Fő-utcza 2. szám,**

valamint minden **hirdetési iroda.**

Használt és uj

pénz-szekrények

rendkivül olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában, **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 31885

Könyvelésben

teljesen jártas hivatalnok, az esti órakra foglalkozást keres. Czim e lap kiadóhivatalában. 11100

Amortizácziós

kölcsönöket budapesti házakra és telkekre I., II helyre vidéki házakra kizárólag I. helyre, valamint földbirtokra 30, 40 és 50 évre minden előzetes költség nélkül közvetitek a legrövidebb idő alatt előkelő fővárosi intézetnél csekély utólagos honorárium fejében, Telekkönyvi kivonat és kataszterbirtokivszükséges. Értekezhetni d. u. 1—3-ig. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 11038

A szabadalmazott

„FAIRBANKS" mérlegek

százados rendszerüek, tolósulyos fémmérőkarral birnak és a hid minden pontján egyenlően mérlegelnek.

Gazdasági-, szekér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket,

különösen gazdák-, gazdaságok, községek és **uradalmak** részére a legjobb meggyőződéssel ajánlhatjuk. **Gazdasági egyesületi tagok kedvezményben részesülnek.** 35480

„Fairbanks" mérleg- és gépgyár részvény-társaság

Budapest, Andrássy-ut 14. Gyár: Váczi-ut 156.

Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz **Andrássy-ut 41. szám** intézendők.

Hirdetések

e lap részére felvétetnek a kiadóhivatalban,

Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8. sz.

A JELZÁLOGOS KÖLCSÖNÖK.

Tájékoztató a magyar gazdaközönség számára.

Irta:

HAVAS MIKSA.

Ára fűzve 80 krajczár. Utánvételes rendelésnél 15 krajczárral több.

Tartalom; Előszó. — Bevezetés. — I. A földhitel kellékei. — II. A zálogleveles kölcsönök. — III. A zálogleveles kölcsönöket közvetitő intézetek. — Osztrák-Magyar Bank. — Magyar Földhitelintézet. — Pesti Magyar Kereskedelmi Bank. — Magyar Jelzálog-Hitelbank. — Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete. — Magyar Országos Központi Takarékpénztár. — Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár. — Nagyszebeni Általános Takarékpénztár. — Nagyszebeni Földhitelintézet. — Albina Takarék- és Hitelintézet. — Temesvári Első Takarékpénztár. — Aradi Polgári Takarékpénztár. — Erdélyrészi Magyar Jelzálog-Hitelbank. — Általános Osztrák Földhitelintézet. — Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja. — Néhány más pénzintézet. — IV. A feltételek egybevetése és a kölcsön ára. — Becsérték. — Rendkivüli törlesztés. — Pénzügyi feltételek. — Kamatláb. — Elszámolási árfolyam. — Tényleges kamatláb. — Választás több ajánlat közül. — Diskontált érték az árfolyam figyelembe vételével. — A zálogleveles kölcsönök állománya. — Tábla a diskontált érték meghatározására.

Kapható az **„EGYETÉRTÉS"** kiadóhivatalában Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8.

MAGYAR KÖNYVTÁR

Szerkeszti: **RADÓ ANTAL.** Kiadja: **LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)**

Eddigi számaiban a következő

szinmüveket

közli:

Aischylos. A leláncolt Promotheüsz. Ford. Zilahi Károly. Bevezetéssel ellátta Tóth Rezső. (27. szám.)
Byron. Manfred. Forditotta **Ábrányi** Emil. (23. szám.)
Bracco. Don Pietro Caruso. Verga. Parasztbecsület Ford. **Radó** Antal (80. szám.)
Cavallotti. Énekek éneke. Dramolett. Ford. **Radó** Antal. (53. szám.)
Giacosa. Borus szerelem. Ford. **Radó Antal** (89. sz.)
Dumas Sándor. A kaméliás hölgy. Dráma 5 felv. Ford. **Szemere** Attila. (15. sz.)
Du Maurier-Protter. Trilby. Szinmü 4 felv. Ford. **Fáy Béla.** (9. szám.)
Ibsen. A népgyülölő. Szinmü 5 felv. Ford. **Vikár** Béla. (41. szám.)
Jókai Mór. Helvila. Dráma 5 felv. (58—59. szám.)
„ „ **A fekete vér.** Szinmü 5 felv. (72. szám.)
Katona József. Bánk-bán. Bevezette **Beöthy** Zsolt. (1. sz.)
Kisfaludy Károly. A kérők. Vigj. Bev. **Beöthy** Zsolt. (5. szám.)
Molière. Dandin György. Ford. **Hevesi** Sándor. (31. sz.)
„ **A fösvény.** Ford. **Hevesi** Sándor. (71. szám.)
Murai Károly. Huszárszerelem. Vigj. 2 felv. (51. szám.)
Murger-Barrière. Bohém-élet. Szinmü 5. felv. Forditotta **Radó** A. (29. szám.)
Rovetta. A becstelenek. Szinmü 3 felv. Ford. **Radó** A. (18. szám.)
Sardou és Najac. Váljunk el. Vigj. 3 felv. Ford. **Fái** Béla. (25. szám.)
Shakespeare. A szent-ivánéji álom. Ford. **Arany** János. (20—21. szám.) Iskolai kiadás.
Shakespeare. János király. Ford. **Arany János.** Iskolai kiadás. (106—108. sz.)
Shakespeare. Hamlet. Ford. **Arany János.** Iskolai kiadás. (109—12. sz.)
Sophokles. Antigone. Ford. **Kemenes Kempf József.** (84. sz.)
Schiller. A messinai menyasszony. Ford. **Váradi** Antal. (43. szám.)
Tóth Kálmán. A király házasodik. Vigj. 3 felv. (38. sz.)
Verge. Parasztbecsület. Ford. **Radó** Antal. (80. sz.)

Egy-egy füzet ára 15 kr.

Megrendelésnél elég a füzet számát jelezni.

Minden füzet nyenkint kapható.

Az ár beküldése után a füzeteket bérmentve küldi a kiadó:

LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udv. könyvkereskedése

Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

de megszerezhetők minden hazai könyvkereskedésben is.

HOFF JÁNOS MALÁTA CUKORKÁI

köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál, különösen pedig tüdőkatarrusnál fölülmulhatatlanok a valódi maláta-kivonat czukorkák; emésztési zavar előidézése nélkül használhatók bármely mennyiségben.

Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó ára 30 kr.

Kapható az összes gyógyszertárakban, drogua, csemege- és füszerkereskedésekben. Magyarországi kizárólagos forraktár:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára, Király-utcza 12.

Millió embernek

a Schneider-féle

PÁFRÁNY-TOKOCSKÁK (galandóczelhajtó)

adták vissza teljes egészségüket.

Pántlikagiliszta szenved az emberiség fele része.

Védjegy.

Pántlikagiliszta fejestöl a páfránytokocskák által fájdalom nélkül, a legrövidebb idő (6 percz) alatt teljesen elhajtatik. E kitünö gyógyszer nemcsak a galandféregben, hanem gyomorbajban szenvedőket is biztosan meggyógyitja.

A pántlikagiliszta tünetei a következők: Az arcz halványsárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, emészthetlenség, étvágytalanság, gyakori rosszullét, ájulások, egy gombolyag fölszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemlés, a test megdagadása, gyakori felböfögés, bélgörcs, szuró fájdalmak, szivdobogás, a verkeringés rendetlenségei különösen nőknél, gyakori főfájás, stb. stb.

A páfrány-tokocskák nem ártanak, ha a féreg nincs is jelen.

Törvényesen védve. Rendelésnél az életkor megjelölendő.

Számtalan elismerő és hálanyilatkozat.

Egy eredeti doboz használati utasitással a bel- és külföld részére postai utánvéttel **4 frt,** a pénz előleges beküldésével **3 frt 50 kr.**

Egyedül valódi kapható: 35463

SCHNEIDER JÓZSEF gyógyszerésznél,

Resicza, fő-utcza 1. (Délmagyarország.)

Millió embernek e szer adta vissza egészségét!

A magyar gazdák figyelmébe

ajánljuk a következő

közhasznu könyveket.

A MŰTRÁGYÁZÁS VEZÉRFONALA.

A trágyázást illető általános tudnivalókkal.

Kezdők számára irta **Szivos Béla.**

Ára 50 krajczár.

A virágkertészet kézikönyve.

Szerkesztette **Morvay Károly.**

Tartalom: A virágokról. — A virágos kertről. — Földnemek. — Trágyaanyagok. — A virágmagvak kezelése és vetése. — A melegágy. — A melegszekrény. — Pikirozás, kiültetés, átültetés. — Metszés. — Töosztás, dugvány, döntvény. — Ojtás. — Párositás. — Öntözés. — A virágok kiteleltetése. — Havi teendők. — A virágok osztályozása.

298 virág részletes leirásával.

Ára fűzve 1 frt 60 kr., kötve 2 frt.

Gazdasági mellékiparágak és a gazdasági háziipar népszerü ismertetése.

Gyakorlati utmutatással.

Különös tekintettel a falusi nép viszonyaira.

Irta: **Gyürky Antal.**

Koszoruzott pályamű.

Második megbővitett kiadás.

Ára fűzve 60 kr.

Magyar kertészkönyv.

A belterjes (intensiv) kertgazdászat foglalatja.

Utmutató kalauz a konyhakertészet, gyümölcsészet, magtermelés, honositás és virágos kert haszonnali mivelésére. A kertészet minden rendü ügybarátinak és kisebb földbirtokosok használatára.

Irta **Dr. Farkas Mihály.**

Számos, a szöveg közé nyomott metszettel.

Ára fűzve 2 frt.

A HÁZIKERTEK BERENDEZÉSE ÉS ÁPOLÁSA.

Több nevezetesebb kertészeti mű felhasználásával és saját tapasztalatai után

Irta: **Báró Starnfeld Béla.**

Ára 50 kr.

Állatgyógyászat

avagy a lovak, szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések s egyéb hasznos háziállataink betegségeinek megismerése és gyógyitása.

Állatorvosok, falusi gazdák és gazdatisztek számára.

Irták **Eisenmayer Sándor és Göbel Coelestin.**

Számos a szövegbe nyomtatott ábrával.

Negyedik kiadás.

Ára fűzve 80 kr., kötve 1 frt

AZ ÉV TIZENKÉT HÓNAPJA.

Mezei és kertgazdászati teendők havi emlékeztetője.

Kiváló tekintettel hazánk éghajlati viszonyaira.

Irta **Dr. Farkas Mihály.**

Ára fűzve 60 kr.

A KIS KONYHAKERTÉSZ.

18 ábrával.

Ára 50 kr

Irta: **Pali Bácsi.**

A beteg-konyha.

Gyakorlati utmutató ételek és italok legczélszerübb készitésére betegek és lábadozók számára.

Dr. Wiel M. és más orvosi tekintélyek életrendi szabályai szerint

szerkesztette **K. Beniczky Irma.**

Ára 40 kr.

Kisbirtokosok tanácsadója.

Válogatott források nyomán számos ábrákkal.

Irta: **Kubinyi Lajos.**

I. Az okszerü gazdálkodás alapelvei. — II. Iparosgazdák könyve. — III. Iparos gazdasszonyok könyve.

Második olcsó kiadás.

Ára fűzve 80 kr.

Kártékony rovarok a mező- és kertgazdaságban.

Praktikus gazdák és néptanitók, földmivesek és vinczellérek számára.

Irta **Dr. Szaniszló Albert.**

A szöveg közé nyomtatott számos ábrával.

Második bővitett kiadás.

Ára 50 kr.

Iparos-gazdák könyve.

Az iparos-gazda családok számára. Rajzokkal ellátva

irta: **Kubinyi Lajos.**

Ára 70 kr.

A tollasok világa.

Gyakorlati utmutatás a baromfi és különféle díszmadarak czélszerü ápolására és tenyésztésére.

Irta **K. Beniczky Irma.**

Tartalom: A baromfi tenyésztés és jövedelme. — A tyúk-udvar. — A tyúk-tenyésztés. — A gyöngytyúk. — Pulyka-tenyésztés. — A lúd-tenyésztés. — Kacsa-tenyésztés. — A hattyú. — Fáczán-tenyésztés. — A kaliforniai fürj. — Galamb-tenyésztés, — A páva.

Ára 40 kr.

KISBIRTOKOS KÁTÉJA,

mely utmutatóul szolgál a kisbirtokosoknak: miként boldogulhatnak a mostani nyomasztó viszonyok között és mily módon juthatnak jólléthez.

Irta **GYÜRKY ANTAL.**

Ára 60 kr.

MEZEI GAZDA

NÉPSZERÜ VEZÉRKÖNYVE.

A mostani viszonyokhoz alkalmazva.

Földbirtokosok, gazdatisztek; de kiváltképen a magyar földmivelőnép számára, különös figyelemmel arra, miképen kell a gazdászatot czélszerüen rendezni, s a legjövedelmezőbb fokra emelni.

Irta: **GALGÓCZY KÁROLY.**

I. kötet: Földmivelés. **Ára 1 frt 20 kr.**
II. kötet: Állattenyésztés. **Ára 80 kr.**
A két kötet egy vászonkötetbe kötve 2 frt 50 kr.

Arany Kincstár.

Nélkülözhetlen tanácsadó minden család és háztartásra.

Szerkesztette **K. Beniczky Irma.**

Második bővitett kiadás.

Ára kötve 1 forint.

MAGYAR

MÉHÉSZKÖNYV

vagyis

utmutató a sikeres méhtenyésztésre. Tekintettel a különböző tenyésztési módokra.

Irta **Dr. Farkas Mihály.**

Ára 50 kr.

A fontosabb háztartási czikkek vegytana.

Hazai és külföldi szakmunkák nyomán. Összeállitotta **Dr. Nemes György.**

Ára 40 kr.

APRÓ MAJORSÁG

vagyis

A BAROMFI-TENYÉSZTÉS FOGLALATJA.

Irta **FARKAS MIHÁLY.**

Ára 50 kr.

KERTÉSZET

KÉZIKÖNYVE.

Tüzetes utasitás a konyhakertészet, virágmivelés és gyümölcstenyésztés körében.

A legujabb kútfők után

irta **GALGÓCZY KÁROLY.**

Átnézte **Dr. Farkas Mihály és Szivos Béla.**

Ára fűzve 80 kr., keménykötésb. 1 frt.

Ügyes Mari

a kis konyhakertészné

vagyis

alapos oktatás a zöldség-termesztésben.

Metzger műve után

irta **ISTVÁN BÁCSI.**

Ára 50 kr.

Népszerü Nemzetgazdaságtan.

A franczia akadémia által a legelső díjjal koronázott pályamű.

Irta **BLOCK MÓR.**

A tizedik kiadás után forditotta **Dobóczky Lajos.**

Ára 40 kr

Megrendelhető

az **„EGYETÉRTÉS"** kiadóhivatalában **Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8. szám.**

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság.

1157/P. szám.

Pályázati hirdetmény.

A szombathelyi uj teherpályaudvaron létesitendő magasépitményi munkák kivitelének biztositására, nevezetesen nagy áruraktár és irodaépülettoldalék, térfelügyelőségi épület, hármas őrház, három melléképület, őrházi vedres kut, nyilvános árnyékszék és állomási szivattyus kut épitésére ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesitendő munkákra vonatkozó bővebb adatok, valamint az épitési szerződés tervezete, az alulirt üzletigazgatóság épitési- és pályafenntartási szakosztályának hivatalos helyiségében (I. ker. Mészáros-utcza 17. sz. II. emelet) a hivatalos órák alatt megszerezhetők és a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb **1899 április hó 20-áig** déli 12 óráig általános osztályunk iktató hivatalánál nyujtandók be eme felirattal ellátva: „Ajánlat a szombathelyi uj teherpályaudvar magasépitményi munkáira."

Bánatpénz fejében 1899, évi április hó 19-én déli 12 óráig o. é. 1000 frt, azaz: egyezer forint o. é. készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban budapesti állomási pénztárunkban (I. ker. Mészáros-u. 17. sz., térfelügyelőségi épület) fizetendő le. Az értékpapirosok a budapesti vagy bécsi tőzsdéken névértéken felüljegyzett árfolyamuknak legfeljebb 90%-nyi magasságában fogadtatnak el.

Ezen bánatpénz a munka elnyerése esetén 8 napon belül annak kétszeresére egészitendő ki, mely összeg, mint kautió mindaddig letétben marad, mig a létesitmények ideiglenes átvétele meg nem történt.

Posta utján beküldendő ajánlatoknál a bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az ajánlatok között való szabad választás jogát fentartjuk magunknak.

Budapesten, 1899 április hó 1-én.

Az üzletigazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Magyar királyi államvasutak.

52767/99. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a szombathelyi műhely telepen létező mozdonyszerelő műhely bővitésére valamint a szükséges csatornázás létesitésére szükséges épitési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek valamint a munkák végrehajtásához kötött föltételek, Budapesten a magyar királyi államvasutak igazgatósága magasépitményi ügyosztályában (Teréz-körut 56. sz. IV. em. 27. sz.) és Szombathelyen az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb **1899. évi április hó 25-én** déli 12 óráig nyujtandók be alulirott igazgatóság épitési főosztályánál (VI. Teréz-körut 56. sz. II. em. 10. ajtó.)

Az ajánlatokat 50 kros, az ajánlat mellékleteit ivenkint 15 kros bélyeggel ellátva lepecsételve és következő felirattal nyujtandók be:

„Ajánlat a szombathelyi műhely bővitési munkáira."

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyujtását megelőző napon vagyis 1899. évi április hó 24. déli 12 óráig 2000 kétezer o. é. forint bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak főpénztáránál (Andrássy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számittatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett irásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta utján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénynyel adandók fel.

Budapest, 1899 márczius hóban.

Az igazgatóság.

1155 (Utánnyomást nem dijazunk.)

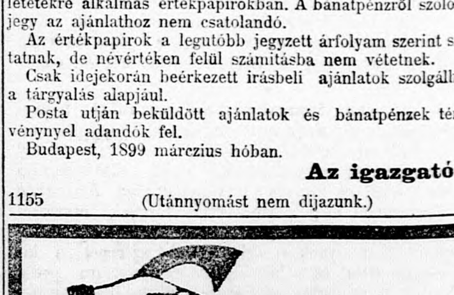

Valódi párisi gyártmány, jótállás mellett, orvosi tekintélyek ajánlata szerint teljesen biztos és ártalmatlan.

Gummi és halhólyag tuczatonkint	1.—6.—
Capottes americans (rövid)	2.—5.—
Párisi női szivacska	2.—6.—
Irrigator	1.80—5.—
Eredeti pessarium oclusivum (Peliporus) Menzinga tanár szerinti vezetővel	1.80—2.50
Szab. havibaj elleni kötelék „Diana öv" minden hölgynek nélkülözhetlen!	3.50—5.—
Gyüjtemény uraknak	3.— 10.—

10 frtnyi megrendelésnél 10—15% árkedvezmény. Megrendelések pontosan és discreten eszközöltetnek. 35626

KELETI J. csász. és királyi szab. kötszergyártó. **Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.**

Külön bejárat az udvarból. Árjegyzék ingyen zárt boritékban.